

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.
Pisarnežne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petičvrsta (72 mm.):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Naši dijaki na Koroškem.

Velikovec, 16. avgusta 1908.

Sestanek slovenskih katoliško-narodnih abiturientov v št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem je vspel nepričakovano sijajno. Čudimo se našim fantom, kako so si upali v tako strupeno nemčurski Velikovec — sestanek namreč se je po nasvetu okrajnega glavarstva vršil v dvorani »Narodnega doma« v Velikovcu. Velikovski mestni svet je sklical izvanredno občinsko sejo, kjer so sklenili, da odklanjajo vso odgovornost za poškodovanje stvari ali oseb. Rekli so; tukajšnji Slovenci smejo prirediti svoje zabave in druge prireditve, toda tuji dijaki ne smejo v nemški Velikovec. Državni poslanec Nagele se je moral peljati k vladji, da shod prepove. Okrajni glavar je miril uboge Velikovčane, naj bodo pametni, če ne, bodo imeli škodo vsled tega. Ampak, to ni hotelo pomagati, nemški značaj mesta se je moral varovati in Nemcem iz začetka ni hotelo iti v glavo, da slovenski kmetje v okolici niso več igrače, s katerimi bi Velikovčan, ki vendar živi od slovenske okolice — delal vse, kar bi se mu poljubilo. Zmagal je nazadnje strah pred gospodarskim bojkotom, od strani Slovencev — in tako so naši abiturientje lahko zborovali, seveda v senci bajonetov; 28 orožnikov je skrbelo noč in dan za mir.

Slovenci so s svojim vzornim nastopom imponirali. Odločujoči faktorji so čestitali Slovincem na njihovi olini in disciplini, pri Nemcih da kaj takega ni mogoče. Pokazali so Slovenci v tistih velikovških dneh, da so oni »Kulturvolk«, ne pa Nemci, katerim je neka važna oseba izrekla pomenljiv priimek, ki ga pa nočemo napisati.

Zasluga, da so slovenski katoliški abiturientje lahko zborovali v negostoljubnem Velikovcu, gre izobraževalnemu društvu »Lipa« in njega vrlemu odboru, predvsem č. g. kanoniku Dobrovcu, g. Baumanu, g. Čarfu in drugim gospodom.

Zbralo se je čez 80 dijakov, med temi okoli 40 abiturientov od vseh strani slovenske zemlje.

Pozdravni večer je bil nadvse pri srčen. Zborovanje v petek je bilo lepo, debate so se udeleževali tovariši z veliko vmeno.

Zborovanju je predsedoval abit. Jež. Natančneje poročilo o govorih še prinesemo. Zastopani so bili bogoslovci, »Danica« in »Zarja«, »Slov. dijaška zveza«. Sobotna veselica je uspela izborna. Ljudstva je bilo nabito polno v prostorni dvorani telovadnice v št. Rupertu.

Gospod posl. Grafenauer je govoril o pomenu igre »Za gradeno in srce«, nakar se je igrala omenjena igra. Po igri se je pomikal veličasten sprevod slovenskega ljudstva — nad 500 je bilo vseh — od št. Ruperta v velikovski »Narodni dom«, ki je bil pa premajhen za vse. Okrog 200 ljudi ni dobilo prostora.

Poslanec Grafenauer je govoril o narodnih in verskih svetinjah našega naroda. Navdušenje med ljudstvom velikansko, par nemčurskih fantičev je žvižgalo po kotih okolu. Tudi g. poslanec Nagele se je menda praksi ustavil pri odprtem oknu in poslušal svojega »prijatelja« Grafenauerja. — Petje abiturientov in društv »Lipa« je navdajalo srca naša z blago zavestjo, da smo med brati, tako sorodnimi nam po težnjah in čustvih. — Abiturient Jež je v izbranih besedah govoril o idealih katoliškega narodnega dijaštva, ki mu je bilo vselej geslo: »Z Bogom za narod!« in zatrdel, da ostane katoliško narodno dijaštvo vedno zvesto tem ciljem. Ljudstvo je bilo zelo navdušeno in veselo. Prosta zabava je trajala pozno v noč. Težka je bila ločitev od dobrega ljudstva, ki je bilo veselo, da je videlo svoje sinove tako navdušene in delavne za srečo naroda. Za velikovške Slovence in naše okoličane so bile prireditve naših katoliških abiturientov dobrih posledic polnega pomena.

55. katoliški shod nemških katoličanov.

Düsseldorf, 17. avg.

V prijaznem Düsseldorfu zborujejo letos tretjič nemški katoličani. Prvič se je vršil 20. nemški katoliški shod l. 1869, ki ga je vodil knez Loewenstein. Bili so takrat hudi časi za katoličane, ki so jih besno

napadali od vseh strani. Čez 14 let, l. 1883 so se nemški katoličani drugič zbrali v Düsseldorfu na 30. kat. shodu. Windhorst je naglašal, da so se izjalovili vsi poizkusi razrušiti slogo nemških katoličanov. V soboto ob 7. zvečer je naznanjalo slovesno zvenenje, da se odprva 55. nemški katoliški shod. Krajevni odbor je neumorno delal, da stori vse za slovesno zborovanje. Središče velike industrije ob Reni, Düsseldorf, hoče pokazati, da je ob enem katoliška trdnjava. Že v soboto je došlo na tisoče in tisoče udeležencev. Vršila so se predposvetovanja in posvetovanja govorniške komisije. V nedeljo ob 9. dopoldne se je pela v cerkvi sv. Lamberta slovesna pontifikalna maša na čast Materi božji, zaščitnici katoliškega shoda in pa z zahvalno pesmijo za 50letni jubilej sv. Očeta. Dopoldne so dohajali udeleženci, 560 društev je poslalo poleg zastav 48.000 zborovalcev. Ob 1. uri so se udeleženci zbrali in priredili izpred, v katerem je korakalo 67 godb z 700 godci v dvorni vrt, kjer so korakali pred kolinskim nadškofom kardinalom Fischerjem. Izpred se je razšel udeleženci so pa zborovali v 30 dvoranah. V slavnostnem šotoru je zborovalo 12.000 oseb. Zvečer ob 8. se je pa vršil splošni pozdrav.

Düsseldorf je krasno mesto, v katerem se družita umetnost in pa industrijska pridnost. Düsseldorf je središče onega velikega industrijskega središča v Nemčiji ob Reni in Ruhri. Lepi vrtovi krase mesto. Mesto je krasno zidano, ravne ceste, krasne, umetniško zgrajene hiše. Glede na lepoto prekaša Düsseldorf Kolin. Düsseldorf je tudi središče železniškega omrežja tistih rudnikov, ceh in tvornic, ki bogate pokrajino ob Ruhri.

Nemški katoliški shodi imajo namen, da pokažejo svetu moč nemških katoličanov, moč nemških katoliških organizacij. Tu se zberejo ljudski delavci in pokažejo svetu, kaj da napravita pridnost in vztrajnost. Velikanske slavnosti in sijaj ob katoliških shodih navduše tudi boječe katoličane. Pred vsem svetom se pokažejo tu javno člani katoliških stanovskih društev: delavskih, kmečkih, trgovskih, obrtniških, mladeniških.

Nemški katoliški shodi niso shodi, ki bi imeli politični značaj. Na njih se pred

vsem razpravlja o za katoličane važnih zadevah. Seveda govore na njih ugledni politiki, a ne kot politiki, marveč kot katoličani. Praktično katoličanstvo, poglobitev katoliške zavesti je namen katoliških shodov nemških katoličanov.

Nasprotniki se morajo radi ali neradi ozirati na pojave nemških katoličanov. Strme nad zavestjo katoličanov, zavidaajo, tudi zabavljajo, a preko njih korakajo katoličani naprej.

Borilci za katoliško svetovno naziranje se vračajo domov ojačeni, pogumni, brez strahu. Veselo in s podvojeno marljivostjo delujejo za poglobitev verske zavesti, za organizacijo katoliškega ljudstva.

Katoliški shodi pokažejo svetu versko zavest, pokažejo pa tudi, koliko so napredovali katoličani in njihove organizacije.

Letošnji shod nemških katoličanov v Düsseldorfu ne zaosaja za svojimi predniki. Kljub besnim napadom napredujejo katoličani na celi črti.

Velesrbska propaganda.

Nastič je izjavil, da sodišče z njegovimi izjavami ni zadovoljno. Sodišče je pričakovalo več, on pa se je omejil samo na v brošuri »Finale« omenjene podatke o bratih Pribečevič, o drugih aretirancih je pa izjavil, da jih ne pozna. Nastič je danes v ponedeljek odpotoval v Sarajevo.

»Pesti Naplo« piše: Zgodilo se ni ničesar, kar bi bilo moglo dati ogrski vladni povoda, da nastopi. Sedaj nočejo od vse stvari ničesar vedeti.

Mnogouvaževani list »Pester Lloyd« pravi, da vsa »zarota« nima nič resnega na sebi. »Budapesti Hirap« sodi istotako, da je vsa revolucionarna zveza otročarija in da vse osebe teh revolucionarcev v Hrvatski ne bi zadoščale, da prirede malo ulično demonstracijo. »Magyarország« piše, da se z Nastičevim afero ni dosegel prelom hrvatsko-srbske koalicije.

× × ×

Dne 13. t. m. so zaprli v Dvoru trgovca Pero Bekiča in Simo Živkoviča ter dovršenega pravnika Simo Živkoviča.

O Nastiču piše »Glas Naroda«, glasilo hrv. kršč. soc. stranke, da se mora na

LISTEK.

V zmetu.

(Konec.)

Mladi postajevojda si je segel z rokama v goste lase. In še višja glava! Če ne morejo nazaj, ne naprej, bo stradala višja glava, kot strada Grm. »Imate dobro naplajene torbe?« je vprašal vlakovodjo.

»Ne,« se je prijel nervozno vlakovodja za konec brk. »Stali smo v Rakeku, v št. Petru. Proviant za dva dni je pošel. Pa saj gremo v Reko in jutri bomo doma.«

»Ho, ho . . .« se je smejal Jernej in vrget veliki »koli« iz vagona v sneg. »Videl bote danes Reko. Še vlak ostane na nasipu. Počakajte, da pride partija iz Trnovskega in skida Bitinje, ali pa hitite nazaj v št. Peter, tu nimamo sami kaj jesti.«

»Res,« se je postavil Grm odločno, »jaz ne pustim vlaka naprej. Naj gre snegotreb, in če prodre, naj se vrne. Vlaka s potniki ne morem pustiti na nasip. Če ne prodre snegotreb zameta, pa se vrnite v št. Peter.«

Pri tem je ostalo. Če tudi je protestiral vlakovodja, če tudi sta trdila strojevodja, da prideta skozi. Snegotreb je odpuhal. Težko so čakali trepetajoči potniki, kaj bo. Zdelo se jim je, da jih čaka smrt v

tem samotnem kraju, v divjanju viharja. Zdaj pa zdaj odnese burja vlak, ga razbije ob kamnje, ga potopi v vodo . . .

Nervozno so čakali železničarji. Močno zakurjen stroj je bil nestrpen, jezen je spuščal soparo. Vodja je poslušal . . . Ni to žvižg? Klic na pomoč? Pa burja odnaša vsak glas, burja žvižga in tuli . . . Pa snegotreb ni — treba mu iti na pomoč, treba ponj. Odpeli so stroj od vlaka, hitel je bratu na pomoč. Pretekla je ura, a nikogar ni bilo nazaj. Tedaj je zaklel Grm in Komadina se je pridružil, da ni bilo tacega, kar stoji železnica. Dva stroja zamrznjena na bitinskem nasipu! In potniki in višja glava in aparat, ki ni funkcioniral, da bi pozvali pomoč iz št. Petra . . .

Zdaj ni kazalo drugega kot povedati potnikom, da so zameti, jih povabiti, ker je v kupejih mrzlo, na postaji. Najbolj sitno je bilo radi višje glave. Ta je bila star general. Ni kazalo pustiti ga v čakalnici, v pisarni je bil na potu. Grm mu je ponudil svoje stanovanje. Višja glava je sprejela, šla gori in se jezila na burjo, na železnico, na prometno osobje, ki spravi z nepremišljenostjo stare zaslužene ljudi v smrtno nevarnost. Generalov sluga je znosil gospodove stvari gori, mu kuril, kuhal čaj. Tako je bil Grm ob stanovanje in imel dvajset lačnih potnikov na svoji postaji. Zunaj pa je melo in melo, zunaj je tulila burja, nakladala gore.

»Kaj bo zdaj, gospod?« se je šalil Jernej, »če jim ne damo jesti, snejo nas.«

»Pomagaj Jernej! Kako pridemo do kruha. Par lačnih otrok se joče — ženske so tu — treba jim kave . . .«

Pet dni je imel Grm nepovabljene goste. In kdo jih je rešil gladne smrti? Skromni junaški čuvaj. Šel je čuvaj do čuvajnice, nesel poročilo o zametenih strojih, prinesel iz št. Petra mesa. In dočim so hrumeli železničarji v čakalnici, si kuhali na špirtu, si greti na peči, kar so imeli ali si priborili od Komadinke, dočim so kurili na nasipu, da bi odtajili zmazana kolesa, se je sukala v Grmovi kuhinji mala, suha potnica, kuhala kosilo za generala.

Črnolasa deklica v gladki zimski obleki, velike reške uhane v ušesih, ni bila lepa in ne Bog vé kako mlada. Pa bila je gotovo zelo energična in praktična ženska. Povedala je Grmu, da je več let knjigovodkinja v tovarni papirja v Reki, da ima dve tisoč denarja, in da bi se omožila, ko bi našla moža po srcu . . . Govorila mu je sladko o svoji in njegovi osamljenosti, kako lepo da bi bilo, če bi imel v pišu burje dušo, čutečo dušo pri sebi . . . In, da je migljaje usode . . .

Uboga Tončka! Pred priliznim glasom Rečanke, pred njenim denarjem je izginila njena podoba iz Grmovega srca . . . Pet dni je gospodarila Rečanka pri Grmu. Pet dni. Dovolj časa, da si prisvoji pametna ženska srce mladega samotnega moža, ki ima hvalevredni namen, da priženi kaj. In še stara višja glava, ki ni bila v resnici tako sitna, kot je izgledala, še stara višja

glava je rekla Grmu: »To bi bila žena za vas, gospod Grm . . .«

Melo je, burja je pihala. Potniki v čakalnici so si tešili glad, kakor so mogli, si rezali dol čas z dovtipi in ženili Grma z Rečanko. Jerneju je bila sicer Tončka v dolu bolj všeč, pa Rečanka je bogata . . . Jernej je razlagal drugi teden železniškim delavcem, da priženi njegov šei trideset tisoč forintov.

Ko so prodrl delavci z železniškim mojstrom od trnovske strani nasip, rešili primrznjena stroja, ko so postavljali brzojavne droge, da bo hitela novica zopet bliskoma iz kraja v kraj, ko je bil pripravljen vlak, da gre proti Reki, je stiskal Grm svoji nevesti roke, sprejemal čestitke višje glave, sprevodnikov in sploh železničarjev.

»Burja vam je prinesla ženo, Grm,« so se smejali. Komadina pa je rekel Jerneju:

»Še dostikrat bo klei naš stari burjo.«

Burja je potihnila, sneg je padal še tiho, rahlo . . . Mladi ženini je ostal sam na postaji, in ko je dobil namestnika in se naspal enkrat pošteno, ni vedel ali je sanjal ali je res zaročen. Pa list na mizi, ki ga je vabil v Reko, prstan na roki, sta mu pravila, da je žalostno dejstvo resnično . . .

Doli v mlino pa se je ozirala lepa Tončka, so povpraševali hlapci in mlaji, zakaj da ni več gospoda s postaje . . .

kvaliteto činjenic, ki jih je on »izšpioniral«, nekaj držati. Cela zadeva je še zelo temna in nejasna; za to pa sta hrv. srbska koalicija in resolucijska stranka storili napako, ker sta se postavili popolnoma na stran obdolženca, dokler še ni preiskovani sodnik ustanovil resnice.

Nastič je med ostalim tudi govoril o tem, da se je v uredništvu »Slovenskega Jaga« v Belgradu govorilo o nameravanem umoru bana Raucha. To vest je Nastič nasproti uredniku »W. Allg. Zeitung« v toliko ublažil, da je rekel: Čul sem, da se o tem govori, toda tega ne morem dokazati, zaradi tega tudi ne morem reči, od koga in kako sem to zvedel, ker nimam dokazov. Torej nekaj dementi. »Srbo-bran« pa zdaj opozarja na dejstvo, da je bil Nastič zadnjikrat v Belgradu v začetku septembra 1907. Takrat pa se še o Rauchu niti mislilo ni, da postane ban; saj je bil imenovan še le januarja 1908. Torej tudi ni mogoče, da bi se razpravljalo o načrtu, kako se bo bana Raucha umorilo.

Spletski »Velebit« piše, da je Nastič tudi pri banjalški »velezdaji« imel svoje prste zraven. Napravil je nekoliko ekskurzij v Banjaluko in takoj nato je sedel celi upravni odbor »Otačbine« z uredništvom vred na obtožni klopi. Nastič je pri tej priliki na nekem pismu ponaredil podpis Joce Markoviča, sekcijskega načelnika v srbskem zunanjem ministrstvu.

Danes smo dobili naslednja najnovejša poročila:

Z a g r e b, 17. avgusta. Deželni in državni poslanec dr. Dušan Popović je izjavil, da je prevzel zagovornišvo zaprtih bratov Pribičevićev, trgovca Bekića in bratov Cirković. Za svojo dolžnost smatra, da zagovarja osebe, ki jih zasledujejo samodržci. Izjavil je, da ni izključeno, da zapro še več oseb. Rauch ima zdaj priliko, da nam dokaže veleizdajalstvo. Nasprotujem odkrito dualistični avstro-ogrski monarhiji, ki bi se morala izpremeniti v slovansko demokratično monarhijo. Ideja o kulturnem združenju Jugoslovancov je ideja bodočnosti, ki se pa mora že zdaj širiti. To poslaništvo je prevzel Nastič. V tisočih izvodih se razširja revolucijski statut med prebivalstvom, za to se pa zanima stara, policijska in dualistična Avstro-Ogrska. Popović trdi, da je ogrski vladni bila že pred meseci znana vsebina Nastičeve brošure. Srbi se bodo še naprej skupno s Hrvati borili za neodvisno Hrvaško.

Z a g r e b, 17. avgusta. Preiskovalni sodnik je vprašal Nastiča, če so kompromitirani tudi znani politiki. Trdi, da izda Nastič še eno brošuro, v kateri opiše svoje razgovore s preiskovalnim sodnikom in s politiki, da kompromitira sodišča. Preiskovalni sodnik odpotuje v provinco, kjer najbrže aretira nove obdolžence.

Z a g r e b, 17. avgusta. Prošnja, naj bi izpustili zaprta Srba Bekića in Živkovića, se je odklonila. Rešitev naglašja, da se je po zaslišanju dognalo, da sta prošila agitatorja velikosrbske propagande na Hrvaškem in v Slavoniji, ki sta širila grbe, trobojnice in znamenja. Ustanovila sta tudi srbskega »Sokola«, ki razširja pred vsem velikosrbsko idejo. Dokazano je, da sta dopisovala velikosrbskemu revolucijskemu odboru. Zato obstoji sum, da sta veleizdajala in se vzdržuje preiskovalni zapor. Srbi so zato zelo razburjeni.

Z a g r e b, 17. avgusta. Zaprta brata Pribičevića je obiskala v zaporu 70-letna mati z zagovornikom dr. Popovićem in Stojanovićem. Valerij Pribičević je bil dobre volje. Rekel je, da je miren, ker mu vest ničesar ne očita in smatra vso stvar za glum, ki se bo končala z velikim fiaskom. Zapor se mu zdi internat, ki ga ne sme zapustiti in kjer dobi slabo hrano. Drugi brat Adam Pribičević je v bolnišnici, a se mu je že izboljšalo zdravje. Odvedli ga bodo v zapor. Mati je plakala v zaporu in se je le težko ločila od Valerija.

Z a g r e b, 17. avgusta. Starčevićeva stranka je priredila dobro obiskan shod, na katerem so ostro obsojali velikosrbsko propagando. Po shodu so demonstrirali zborovalci na Ilici pred »Srbsko banko«, kjer so klicali fej, žvižgali in peli Srbe sramotilne pesmi. Nastiču na čast so priredili burne ovacije. Klicali so: »Živio Nastič!« »Proč z veleizdajalci!« »Proč s Srbi!« Nastič se je zahvalil za ovacije. Priredili so burno ovacijo tudi dr. Franku.

Z a g r e b, 17. avgusta. Vplivni politiki hrvaško-srbske koalicije izjavljajo, da se bo končala vsa stvar z velikim fiaskom za vladno, ker dokazi ne bodo zadostovali za obtožbo. V Dubici n. pr. so zaplenili svalčice s Petrovo sliko. To naj bi bil dokaz za velikosrbsko propagando. Zelo živahno razpravljajo tudi, ker se mažarski časopisje že pripravlja na blamažo. Ban je tudi razočaran glede na dosedanje uspehe preiskave, osobito pa še, ker so v Dubici zaprli take njegove pristaje, ki so volili ob volitvi v skupščino vladne kandidate.

Sodni škandal v Suczaw.

Dežel.-sod. svetniki prosijo za upokojitve.

Černovice, 17. avgusta. Dvorni svetnik Czerwinski je po temeljitem zaslišanju suspendiral v Suczawi sodnega kancelista Melzerja. Dva deželno - sodna svetnika sta pozvana, naj vložita prošnjo za vpokojitev in sta že vpokojena, dva deželno - sodna svetnika, ki jima je bilo zagroženo, da bosta odpuščena, sta tudi prosila za vpokojitev, ker bi nadaljna preiskava še povečala škandal. Dvorni svetnik Czerwinski se vedno posvetuje z državnim pravdnikom Olinskim in pa z okrajnim glavarjem Tarangulom. Državno pravdnništvo je dalo zapreti po orožništvu veliko uglednih trgovcev. Srčna kap je zadela dež. sodnega svetnika Dan, ko ga je zaslišal dvorni svetnik, druga poročila pa trde, da je izvršil samoumor. Ni še znano, kdaj zapusti dvorni svetnik Czerwinski Suczawo, ker zasliši še veliko prič.

Boj med belimi in črnimi Springfieldci.

(Brzobjavno poročilo iz Springfielda.)

V Springfieldu je razlučena množica nedavno sežgala nekega zamorca, ker je napadel neko belo žensko. Zamorce je to grozno razburilo. Sledili so boji med zamorci in belimi. Grozno je bilo 14. t. m. tu. Množica se je zbirala, da napade mestni del, v katerem stanujejo zamorci. Oborožili so se z revolverji, s puškami, bodalci in z drugim orožjem. Vse je drlo v zamorski mestni del, kjer so klali zamorce, ki jih je veliko pobegnilo, ostali so se pa utrdili v svojih hišah, kjer so se obupno branili. Razburjeni belci so s sekirami razsekali durj in okna in vdrli v zamorske hiše, kjer se je pričel boj med zamorci in belci. Z revolverji so streljali na zamorce, jih pobijali. Streljali so pa tudi zamorci, kar je še pomnožilo besnost. Kar po vrsti so brez pardona morili zamorce, žene in celo nežne otročice. Na cesti in po hišah so ležali ranjeni in umorjeni, grozno razmesarjeni. Obupen krik je pretresal zrak in dvigal se je dim, ker so belci zažigali hiše zamorcev. Dne 16. t. m. so se pa ponovila grozodejstva. Kar je še ostalo, so zdaj uničili. Škoda se ne more preceniti. Ustrelili so 16 zamorcev, ranili jih pa nad 100. Zamorski mestni del izgleda, kakor da bi ga obstreljavil sovražniki. Ker so usmrtili zamorce v obrambi 6 belcev, so belci 16. t. m. še nasilnejše nastopali. Guverner je dobival brzobjavke, naj pošlje pomoč, ker je milica preslaba, da vzdrži red. Nekega zamorca so privezali na drevo in streljali nanj iz revolverjev. Ko so ga usmrtili, so ga obesili in mrliča onečščali. Razljučeni belci so plesali okoli mrliča, grozili zamorcem, na to pa umorili vsakega zamorca, ki jim je padel v roke. Iz Čikage so s posebnim vlakom odposlali vojake v Springfield. Vojaši so naskočili bele morilce, na katere so streljali in jih več usmrtili. Župan Ryce, ki je hotel pomiriti belce, bi bil umorjen, da ga niso rešili njegovi prijatelji in pozneje vojaši. Župan je baje pobegnil iz Springfielda. Predsedniški kandidat Claplin je nevarno ranjen na glavi.

»ČEŠKI KLUB« IN ČEŠKI MINISTRI.

Praga, 17. avgusta. Parlamentarna komisija »Češkega kluba« je sklenila, da se vrši danes na Dunaju posvetovanje o raznih aktualnih političnih vprašanjih, h katerim se povabita tudi minister Fiedler in Prašek.

ZBOROVANJE VELETRŽCEV Z UMETNIMI GNOJILI, KRME IN SEMEN.

Praga, 17. avgusta. Tu se je vršil shod veletržev umetnih gnojil, krme in semen. Zahtevali so trajno komisijo za prodajo in dobavo kmečkih potrebščin.

OBRTNI SHOD V HOMOTOVU.

Homotov, 17. avgusta. Tu je zborovala zveza obrtnih zadrug hebskega okraja. Čestitali so vladarju ob 60letnici. Poročala sta poslanca Pachier in Einspinner.

NA CESARJEV ROJSTNI DAN BREZ ZASTAV.

Kakor poročajo hrv. listi, je varaždinski veliki župan Jelačić vzlic odredbi bana Raucha prepovedal, da se na cesarjev rojstni dan izvesijo kakoršnekolik zastave, torej ne madjarske ne hrvatske, da se tako prepreči eventuelne nemire.

PIJ IX. BLAŽEN.

Rim, 17. avgusta. Kakor znano se je pričel proces glede na proglasitev papeža Pija IX. blaženim. Protikatoliško italijansko časopisje je pa pričelo razširjati bajke, ki so si jih svoj čas izmislili o Piju IX. njegovi nasprotniki. Liberalni list »Corriere della Sera« pa izjavlja, da so vse bajke izmišljene, med njimi tudi ona,

da je pripadal Pij IX. framonom. Za proglasitev Pija IX. blaženim so pričeli delati leta 1904. Francozi. Došlo je na Pija X. do 600.000 peticij, naj se proglasi Pij IX. za blaženega.

BOLGARIJA PRIPRAVLJENA NA VOJSKO?

Poučeni politični krogi so zelo presenečeni, ker je zadnji čas pozval bolgarski knez večkrat vse divizijske poveljnike bolgarske armade v Sofijo, kjer so se posvetovali o važnih vojaških zadevah.

KITAJSKI PARLAMENT.

Peking, 17. avgusta. Kitajski dvor je sklenil, da uvede v Pekinu parlament v šestih letih. V treh letih izvrše priprave, nadaljne tri leta pa izdajo potrebne predpise.

ZOPET ZAROTA NA OTOKU HAITI.

Z otoka Haiti javljajo, da je odkrila vlada novo zaroto proti državi. Aretiranih je bilo nad 200 oseb. Proglašeno je obsedeno stanje.

Dnevne novice.

+ **Shodi.** V Višnji gori je bilo v soboto zborovanje pri županu g. Omahnu, ki so ga želeli posestniki, da se posvetujejo, kaj ukreniti zaradi pomanjkanja krme. Udeležila sta se shoda deželna poslanca Mandelj in dr. Lampe. Ker je cena 7 kron previsoko nastavljena, se je sklenilo prositi, da se cena zniža. Hkrati se je izrekla nujna potreba, da zviša država svoj prispevek. Podoben shod je bil v nedeljo v Zagradcu, kjer so volivci naznanili dr. Lampetu tudi svoje želje zaradi šolskih bremen. Velik shod je bil v nedeljo v Ambrusu. Letošnja suša je v Suhi Krajinu povzročila veliko bedo. Pomanjkanje vode je bilo tako hudo, da so ljudje in živina od žeje skoro ginili. Ljudstva se je polastil skoro obup. Ker ni krme, se živina odprodaja in težki časi se bližajo, ako ne bo pomoči. Dr. Lampe je obljubil, da zastavi vse svoje moči, da se reši vprašanje vodo-voda za Suho Krajino.

× **Cesarsko slavlje.** Z Dunaja se nam poroča: Velikanske priprave se vrše za letošnje proslavitev cesarjeve 78letnice. 15. t. m. je igralo v Pratu 30 godb. Prater je okrašen z zastavami. Trgovine so okinčane s črno-zoltimi preprogami. — Iz M o n a k o v e g a nam javlja dopisnik: Povodom rojstnega dne našega cesarja se priredi na tukajšnji razstavi 3dnevna slavnost. Došla je godba 73. pešpolka in 400 dunajskih gojencev iz zavetišč.

× **Župan Karol Sojer umrl.** Iz Ihana pri Domžalah nam je došla bridka vest, da je 14. t. m. nenadoma umrl tamošnji župan, posestnik in gostilničar gospod K a r o l Sojer v petek ob devetih uri zvečer, v mladeniški dobi 30 let. Gospod Karol Sojer je bil vrl župan, dober gostilničar in vzgleden kmetovalec. Bil je mož čistega značaja, blaga, mirna duša, mož, ki je bil vedno na svojem mestu in je vsakemu brez razločka z veseljem postregel. »S. L. S.« je z njim izgubila vnetega somišljenika, njegovi ožji rojaki Ihanci pa nenadomestljivega župana, prijatelja in dobrotnika. Vrl, blag in kreposten mladenič, počivaj sladko in mirno v Bogu, tebe, bridkožalujoča mati, pa naj tolaži On, ki je nad nami in ki vse previdno in modro vodi.

+ **Za slovenske pravice.** Podpisani zastop občine z ogorčenjem protestira, da si upa vodstvo nove železnice Trebnje-Št. Janž tako predrzno izzivati slovensko prebivalstvo s tem, da je na prvo mesto postavilo nemški napis na kolodvorskih poslopjih. — Ta protest izraža občina v imenu ljudstva, ki je nad tako predrzno žalitvijo skrajno ogorčeno, saj je v naših krajih ljudstvo izključno slovensko. — Na Gorenjskem, na Jesenicah je na postaji napis: »Jesenice — ABling«. — Torej najprej slovenski, a na to nemški napis. Ravnoisto pravico, oziroma še večjo, ker pri nas sploh nobenega Nemci ni, smemo s polnim pravom zahtevati, da se respektira naš slovenski jezik in da se na prvo mesto postavi na vseh kolodvorih nove železnice slovenski napis. Opiraje se na te tehtne vzroke prosimo, da se takoj popravijo v našem smislu vsi napisi po vseh kolodvorih nove železnice Trebnje-Št. Janž. — Županstvo občine Tržišče, dne 15. avgusta 1908. Alojzij Knez, župan. Janez Pelko, Janez Borštnar, Jože Vidmar, Vincenc Majcen, svetovalci.

+ **Nemška slavnost v Trziču.** Iz Tržiča nam pišejo. 60-letnica tukajšnjega nemškega društva se je mirno obhajala v zaprtem prostoru Glanzmannove tovarne. Oddušek svoji onemoglosti so dali Nemci pred odhodom k vlaku na bistrškem sve-tu. Tu se je čulo »Wacht am Rhein« in hajlanje. Slovencem ni bilo treba učiti se-daj Nemcev olike. Tržič je pa le slovenski.

— **Protitalijanska demonstracija v Trstu.** »Regnicoli« — 800 italijanskih delavcev — se je pripeljalo včeraj ob 3/4 na deset dopoldne v Trst s posebnim vlakom v goste tukajšnih iredentistov. Že dokaj pred prihodom vlaka se je zbralo na stotine ljudstva pred južnim kolodvorom in ko so se prikazali iredentisti z rudečo cunjno in godbo na čelu, tedaj jih je sprejela množica z »Živio-klici« in nepopisnim živ-zganjem; ista usoda je zadela kalbreze ko so izstopili iz vlaka. Sploh je bil sprejem zelo klavern, in kalbrezi so jo odkurili ne skozi glavne ulice, ampak po »Riva« v mesto, deloma peš, deloma z vozmi. Policija je vsa na nogah; kalbreze pa je Bog dobro kaznoval, ker lije cel dan nepretrgoma, kakor iz škafa.

+ **Imenovanje slovanskih prisednikov za trgovsko in pomorsko sodišče.** »Piccolo« poroča, da je vlada ugodivši vendar enkrat dolgoletni in popolnoma upravičeni zahtevi slovanskega prebivalstva imenovala štiri prisednike slovenske oziroma hrvatske narodnosti za c. kr. trgovsko in pomorsko sodišče v Trstu. Kakor piše rečeni list, je vsled tega popolnoma korektnega koraka naše vlade nastalo veliko razburjenje na trg. in obrtni zbornici. To razburjenje se je lotilo tudi gospode okoli »Piccola«, ki sedaj kriči o kršenju italijanskega značaja trgovskega sodišča, o protitežiranju Slovencev itd. Po rečenem poročilu je trgovska zbornica oziroma borzna deputacija vložila na predsedništvo trgovskega in pom. sodišča energičen protest, s katerim se sklicuje na min. naredbo od 1. junija 1897., št. 129, in na podlagi iste zahteva, da smejo biti imenovani za prisednike le take osebe, ki so bile od trg. in obrtne zbornice predlagane. Pa ne bo tako!

— **Od državne železnice.** Premeščena sta: Pelzbauer Karol, revident, od tržaškega ravnateljstva odd. VII. v področje inomoškega ravnateljstva in Pokorny Josip, višji revident iz Krakova, k tržaškemu ravnateljstvu oddelek VI.

— **Umrli je** v Novem mestu dne 14. t. m. zvečer ob 9. previden s sv. zakramenti c. kr. dvorni svetnik Ludovik Golia v svojem 64. letu. Aprila meseca l. l. je stopil radi bolezni v pokj, katerega je le malo časa užival. Ranjki je slovel kot izvrsten pravnik. Bil je jako priljubljena oseba. Pogreb je bil včeraj. N. v m. p.!

— **Novomeški mestni odbor** razpošilja sledeče vabilo: Mestni odbor uljudno vabi vaše blagorodje k odhodnici na čast županu, prelag. gospodu Simonu pl. Sladoviču, ki jo priredi v sredo, dne 19. avgusta 1908 v Novem mestu. Spored: 1. Slavnostna seja v mestni dvorani ob 11. dopoldne. 2. Banket v gostilni gospe A. Tuček ob 1. popoldne.

— **Strelna v ljubljanski okolici.** Iz Ježice se nam poroča: Treščilo je v noči od sobote na nedeljo prav o polnoči v s pšenico napolnjeni kozolec Antona Klemenca v Klečah. Kozolec je bil takoj ves v ognju. Zgorelo je devet štantov pšenice. Bila je strašna noč.

— **Strašna nesreča na dolenski železnici.** V Šmarji, kjer se srečujeta vlaka z Ljubljane in z Dolenjskega, se je zgodila včeraj zvečer strašna nesreča. Dolenjski vlak je prišel pred ljubljanskim in je obstal na prvi progi. Čez dolgo časa pride ljubljanski vlak, ki zavozli na drugo prog. Oba vlaka sta bila jako dolga, in nista stala drug pred drugim, ampak vstric. Ko je prvi vlak še stal, je potegnil drugi naprej, in tedaj je stopil iz vlaka 83 let stari užitkar Ivan Zajc iz Slap pri Šmarju, ki je hotel tu izstopiti in se je najbrže bal, da ga potegne vlak naprej še za eno postajo. Pri tem pa pade, in obe nogi mu prideta pod kolesa. Obe nogi sta bili takoj zmečkani, vlak je vozil še nekaj korakov dalje in se je na grozno upitje ustavil. Re-vež je ležal tam med obema vlakoma, slednjič so ga naložili zopet na vlak in peljali v Ljubljano v bolnišnico. Vzrok tej nesreči je iskati v nezadostnosti šmarskega kolodvora. Ako so že Šmarje določili za križišče, bi morali pa tudi kolodvor primerno prirediti. Ob časunesreče je bila med obema vlakoma popolna tema. Stal je en vlak za drugim, tako da brez največje nevarnosti niti podnevi ne bi bilo varno izstopati; kaj šele v popolni temi v hudem dežju! Ponesrečenec, ki je moral v Šmarju izstopiti, je bil v takem položaju, da si on ni mogel pomagati. Med njegovim vlakom in med postajo je stal drugi vlak, jako dolg, ki se ni pomaknil dalje, da bi mu naredil prostora za izhod. V tem trenutku se je pa njegov vlak že pomikal dalje. Ne preostane mu drugega, kakor da v ozkem prostoru med obema vlakoma skoči doli, in pri tem se je zgodila nesreča. Seveda se bo morala vpeljati stroga preiskava, ki bo dognala vzrok nesreči. A ne da bi hoteli prejudicirati preiskavi, že danes lahko izjavimo po pričah, da krivda ne zadene ponesrečenca niti železniških uslužbencev, ampak upravo dolenskih že-

ležnic, ki tako škandalozno zanemarja posebno kolodvore in ne skrbi za potrebno varnost. Celo luči tako štedijo, da bi se človek lahko ubil v temi. Zato je pa dolžna uprava dolenjskih železnic, da ponesrečencu da primerno odškodnino, kajti revež je po njeni krivdi prišel ob obe nogi in je za celo življenje uničen.

+ **Okrožnim zdravnikom** na Bledu je imenovan dr. Janko Benedik.

+ **Za vodovod v Rovih** (kamniški okraj) je dovolil deželni odbor naknadno deželni prispevek 20 odstotkov.

+ **Za Bled.** G. arhitekt Koch je za nove hiše na Bledu sestavil jako lične načrte. Vzel je za vzorec kmečko hišo v Bohinju in jo prikoliral tako, da ustreza hkrati za kmečko gospodarstvo in za letoviščarje. Spodaj je kmetovo stanovanje v domačem slogu. Zunaj pa vede drug vhod po stopnicah na hodnik v prvo nadstropje, kjer je stanovanje za letoviščarje z verando. Načrti so res kaj lični in praktični in bilo bi želeli, da bi se oklenili te dobre ideje ne le pogoreli Blejci, ampak tudi drugod po Gorenjskem, kjer so pripravi kraji za letovišča.

— **Slavnost petindvajsetletnice pevskega društva »Lira« v Kamniku** se je vsled slabega vremena ponesrečila. Vendar to ni oviralo nekaterih udeležencev, da so se prav pošteno nacukali vina iz nemške Michelnovе gostilne ter celo noč razgrajali po mestu. Društvenih zastav je bilo navzočih 10.

— **Bosenski učitelj Ivanetič** — naš rojak — **toži erar.** Ljudski učitelj M. E. Ivanetič v Modriču je pred leti našel v Bosni zdravilni studenec Maksimilijana Edvarda, in je začel razpošiljati steklenice te zdravilne vode po raznih deželah. Bosenska vlada mu je pa to prepovedala in zaplenila vse steklenice v zalogi, češ, da nima pravice za izkoriščanje studenca. Ivanetič je odgovoril s tem, da je studenec zaprl. Vlada je dala z orožniki studenec s silo odpreti, na kar je vložil Ivanetič tožbo zaradi motenja posesti in zahteval odškodnino za povzročeno mu škodo. Prvo pravdo je Ivanetič izgubil, češ, da je parcela, na kateri je studenec, last neke Srbkinje. Ivanetič je pa vložil novo tožbo na erar, v kateri dokazuje, da ne izvira studenec na tisti parceli, kakor se je razsodilo, ampak na sosedni, ki jo je dala vlada pripisati sebi. Zato toži tudi za odškodnino, ker mu je vlada preprečila dobiček v zadnjih treh letih, in sicer ceni to izgubo na en milijon steklenic in poleg tega toži za 100 K odškodnine za vsak dan za druge dohodke, ki bi mu jih nesel studenec. Toženi erar se je postavil proti temu na stališče, da omenjena voda ni zdravilna voda, ampak navadna pitna voda, ki se da v steklenicah shraniti. Radovedni smo, kako se ta pravda neha.

— **Nevihita. Krka izstopila.** Iz Novega mesta se nam piše: Dne 15. t. m. in po noči na dan 16. t. m. smo imeli tukaj in v okolici hudo nevihto z velikimi nalivi. V vinogradih so nalivi veliko prsti odnesli; Krka je izstopila in je travnike in vrtove preplavila; zopet precejšnja škoda po suši.

— **C. i. kr. eskadra** je priplula 15. t. m. ob 9. uri dopoldne od strelnih vaj iz Cittanuove pri Poreču v tržaško lukso in setoji iz treh divizij in sicer I. pod poveljstvom podadmirala Zieglerja iz bojnih ladij »Erzherzog Karl«, »Erzherzog Ferdinand Max« in »Erzherzog Friedrich«, II. pod poveljstvom podadmirala Müllerja iz obrežnih branilcev »Monarch«, »Wien« in »Budapest« in III. pod poveljstvom podadmirala Kunsti iz križark »St. Georg« in »Kaiser Karl VI.«; nadalje iz flotile pod poveljstvom fregatnega kapitana Henckel z matično ladjo »Pelikan«, s torpedovkama prve vrste »Magnet« in »Konret«, s torpedorušilci »Wildfang«, »Uskoke« in »Scharfschütze« in nadmorskimi novejšje tipe: »Wal«, »Seehund«, »Delfin«, »Hai«, »Möve«, »Schwalbe« in starejše tipe: »Cobra«, »Natter«, »Python«, »Kizžo«, »Vipper«. Eskadra odplove zopet 19. t. m. v Pulj, in od tod v Dalmacijo ter se vrne zopet v Trst 4. oktobra povodom spuščanja nove bojne ladije »Franc Ferdinand« v morje.

— **Nove vojaške bluze** sivkaste barve iz surovega platna (cvilj) bode upeljala vojna uprava tudi za pehoto ob poletnem času. Bluze bodo imele ležeči ovratnik in se bodo nosile brez kravate na vajah, pri delu in v vojašnicah. Bluze pridejo bržčas že drugo poletje v porabo. Ta olajšava bo pač dobro došla za vojaškepešce!

— **Rdeči »sovražnikovi« znaki** so se upeljali letos pri vojakih, in sicer jih nekateri oddelki že rabijo na vajah. Doseđanji beli znaki so bili preveč vidni za nasprotnika pri vajah, ker je »sovražnika« lahko že v daljavi zapazil, po novih znakih bo pa to težje spoznati in zato bo treba tudi večje pozornosti.

— **Načelnikom bolniške blagajne za novomeški okraj** je bil enoglasno izvoljen

lekarnar in hišni posestnik o. Josip Bergmann, ker se sedanjí načelnik g. Šimon kl. Sladovič preseli v Zagreb.

— **Iz tržiške okolice.** Dolgo časa smo željno pričakovali nove železnice. Dne 5. julija je vendar srečno prihropel lukamatija iz Kranja v Tržič. Ta železnica nam je prava uganka. Prvič glede prometnih sredstev je zelo slabo preskrbljeno. Potnikov na železnici je precej veliko število, a voz je navadno samo eden in še ta je razdeljen v II. in III. razred. V njega jih potem stlačijo kot slanike v sod. Če pride večje število potnikov, jih nabašejo v poštni voz, včasih tudi na stroj. Tako se je zgodilo n. pr. 26. julija t. l. zvečer. A za sokole, ki so imeli veselico v Tržiču, pa je bilo na razpolago troje voz. Kdor pa ni tako srečen, da bi dobil prostora, mora pa stati na stopnicah. Včasih pa mora kateri bridko gledati, kako mu odpiha izpred nosa, ker ni prostora. Splošno se norčujejo, da ima železniška uprava samo tri vozove. Izmed teh stoji eden na postaji v Kranju, drugi v Tržiču, tretji pa je v vsakdanjem prometu. Vsled velikega prometa zmanjka lukamatiji sape in se mora nekoliko oddahniti, da dobi potrebnega zraka. Druga uganka pa so postaje. V Naklem in Dupljah so sezidana lepa postajna poslopja z nemškimi napisi na prvem mestu, a v Križah, ki ima petkrat več prometa kot imenovani postaji skupaj, pa je samo na kolu napis Hl. Kreuz - Sv. Križ in pa črn zaboj, ki imajo v njem zaprte bogve kake skrivnosti. Upravičeno je ogorčeno prebivalstvo v okolici, ker ni tu postaje. Saj se še vozovnih listkov ne dobi in vsled tega je cena enkrat 70 vin., drugičkrat 80 vin. Dalje je tudi prebivalstvo oškodovano, ker ne dobi tour-retour vozovnih listkov, tako da stane iz Tržiča 20 vin. manj kot iz Križa. Čas bi že bil, da bi napravila železniška uprava enkrat konec temu neredu. Opazovalec.

— **Umril je** v bolnici v Kandiji posestnik in bivši krojaški mojster g. Karol Fischer.

— **Samoumor policijskega stražnika v Trstu.** V petek jutro so našli v nekem vozu državne železnice na Campo Marzio v Trstu 32letnega Antona Praznika, policijskega civilnega agenta s prestreljeno glavo. Mož je bil zadnji čas zamišljen in redkobeseden. Vzrok samoumora ni znan. Praznik zapušča vdovo in dva otroka.

— **Samoumor Tržačana v Vidmu (Udine).** V petek popoldne se je ustrelil v nekem hotelu v Vidmu 30 let stari uradnik avstrijskega Lloyda Henrik Mahorčič. Pokojnik se je baje zaljubil v dunajsko artistko Justino Zechmayer ter ji sledil v Milan, Padovo in Videm. Hotel jo je vzeti za ženo, in ker ga ni marala, se je ustrelil.

— **Radi tatvine zasledujejo** bivšega mizarskega pomočnika v Špitalu ob Dravi, Janeza Ambrožiča, doma iz Begunj na Kranjskem.

— **Oblak se je utrgal.** V soboto se je v Pulju dvakrat utrgal oblak. Voda je razorala ceste ter je napravila na cestah in poljih mnogo škode.

— **Kongres esperantistov.** Iz Draždan smo prejeli brzojavko: Kongresa pristajšev umetnega jezika Esperanto se je udeležilo 2000 oseb najrazličnejših narodov. fml. Jožef Hochsmann pl. Hachsan.

je umrl v 69. letu svoje dobe vpokojeni fml. Jožef Hochsmann pl. Hachsan.

— **»Sokola«** so ustanovili v Železnikih.

— **Poročila o povodnih** prihajajo z Notranjskega in Kočevskega.

Kupijo se sledeči letniki »Dom in Sveta«: 1888., 1889., 1890., 1892., 1893., 1894., 1896. in 1903. — Ponudbe naj se naslovijo na: **»Katoliško Bukvarno« v Ljubljani.**

Štajerske novice.

— **Novomeški koleglatni kapitelj** je kot patron za župnijo Šmarije pri Jelšah na Štajerskem prezentiral prečast., gosp. Janeza Bohaneca, župnika in kn.-šk. duhovnega svetnika v Svetinjah pri Ormožu.

š **V slovenske roke** je prišla zopet neka nemška hiša v Celju. Kupil jo je slov. žel. uradnik.

š **Grof Stürgkh** bo imenovan za predsednika avstrijskega »Lloyda«.

š **80. rojstni dan** je slavila mati ministrskega predsednika, baronica Beck, minoli četrtek na gradu Plevni pri Žalcu. Ob tej priliki sta baronici priredili žalska požarna bramba in pevsko »Eдинost« podoknico. Mešani pevski zbor je zapel štiri zборе. Med posameznimi pevskeimi točkami je pa svirala godba. Baron Beck in njegova mati, slavljena, sta se pevcem in gasilcem ginjeno zahvaljevala.

Ljubljanske novice.

lj **Deželne doklade na hišno-razredni in hišno-najemninski davek.** V smislu znaneega sklepa deželneega odbora tirja zdaj

davčni urad zaostale deželne doklade od hišnih posestnikov. Na prošnjo društva hišnih posestnikov je sklenil deželni odbor, da ne more doklad odpisati, ampak da je pripravljen na posebno prošnjo onim, ki res ne morejo takoj plačati, dovoliti primeren rok za plačevanje, in sicer se smejo dovoliti v posameznih slučajih trije polletni roki, katerih prvi zapade s 1. februarjem 1909.

lj **Umril je** v dež. bolnici učitelj gosp. Ljudovik Kranjc iz Vipave. Včeraj je bil pogreb.

lj **Hotel Terček v Celju**, katerega je kupila celjska »Ljudska posojilnica« je prevzel gospod Trontelj, doslej gostilničar pri Auerju v Ljubljani.

lj **Na cesarjev god** jutri zvečer se vrši v slavnostno razsvetljeni dvorani »Union« cesarski jubilejski koncert pri katerem svira polnoštevila godba pešpolka št. 27., katera se vrne radi tega iz manevra. Prvotno je bil koncert nameravan na vrtu a radi hladnega in mokrega vremena se ne more vršiti na vrtu. — Začetek ob osmi uri zvečer.

lj **Velikanski tujski promet** je bil v soboto in nedeljo v našem mestu. Vsi hoteli so bili do zadnjega kotička napolnjeni. V hotelu »Union« so spali tujci celo v kopalniških sobah.

lj **Veliki cirkus bratov Villand** je včeraj z ozirom na občinstvo odpovedal predstavo, ker je vsled silnega deževja v cirkusu nastopila voda. Danes se vrši velika gala - predstava.

lj **Samoumor davkarja g. Sokliča.** Včeraj zvečer ob pol deseti uri je skočil na Turjaškem trgu št. 1 iz drugega nadstropja skozi okno 47 let stari davkar v pokoj g. Edmund Soklič in je na mestu mrtev obležal. Nesrečnež je bil na živcih bolan in je storil svoje dejanje v blaznosti. Njegova gospa soproga je par trenutkov prej zapustila sobo, ker je gospod Soklič mirno ležal v postelji, nakrat pa je čula na cesti kričanje in ko je priletela v sobo, da pogleda skozi okno, videla je, da moža ni v postelji in da je skočil na cesto. Truplo je ležalo tričetr ure na trotoarju. Ko je došel policijski zdravnik gospod Ilner, so truplo prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Gospod Soklič zapušča ženo in več nepreskrbljenih otrok.

lj **Deževje.** Lepe praznike nam je bil napravil dež. Že v petek ponoči je začelo deževati, potem je pa lilo tudi cel dan v soboto. V soboto ponoči pa je začelo grmeti in treskati, da je bilo groza, dež je pa lil kakor iz škafe in hitro je naraščalo vodovje. Na Tržaški cesti je voda tekla čez cesto in je udrla tudi v sobe na mitnici tako, da so jo morali z brizgalnico ven spraviti. Tudi na barju je voda močno narastla. Istotako je te dni velika voda napravila v Šiški mnogo neprimlik in je ponekod udrla tudi v hleve. Ker je tudi včeraj cel dan deževalo, so imeli gostilničarji v okolici precej škode. Promet po železnicah je bil pa vkljub temu velikansk. Izletniki so se vseeno peljali na vse strani in so se morali dolgočasiti po gostilnah in kavarnah. Ljubljanka je vsled silnega deževja zadnjih dveh oziroma treh dni narastla za 260 centimetrov nad normalom. Nižje ležeča mesta v predkrajih Havptmanca, Illova, Karolinska zemlja in Črna vas so pod vodo, toda večjega poplavljenja se ni bati, ker je začela voda po malem upadati.

lj **Iz tira je skočil** ob 7. uri zjutraj električni voz pri postaji Stari trg poleg prodajalne »Zalaznik«. Vzrok temu je, da je bil tir napolnjen s kamnom in peskom. Voz je še kakih 20 metrov šel dalje nakar je obstal. Čez pol ure naporega dela je bil voz položen v tir, druge nesreče ni bilo.

lj **Pešpolk št. 27** je danes odkorakal na vojaške vaje.

lj **Morilec vipavskega dekana Erjavca** Viktor Pangerc, ki se nahaja v preiskovalnem zaporu v Ljubljani, je bolan, muči ga stara njegova bolezen — jetika.

lj **Nevarno ranjenega** so prepeljali včeraj v Ljubljano iz Škofje Loke kmečkega fanta Ivana Brtoncelja, kateremu je nekdo v prepiru prekal glavo.

lj **Kurz za risanje na ljudskih in meščanskih šolah** po modernih metodah, se otvori dne 20. t. m. ob 8. uri v risalnici c. kr. učiteljšča v Ljubljani.

lj **Cesarska zastava** plapola danes vrh križa na šentjakobskem zvoniku. Razobesil jo je znani tesar in plezalec po zvonikih Šusteršič.

lj **Umrila** je danes hči bivšega magistratnega jetničarja, Terezija Šterk, stara 42 let; na Sv. Petra cesti št. 32 je pa umrla Marija Cerkovnik.

lj **Nezavestvo je obležala** v soboto zvečer na Dolenjski cesti delavka Helena Škrjančeva, ker se ga je bila preveč navlekla. Morali so jo naložiti na dvokolnico, da bi jo spravili pod streho. Med vožnjo je pa skočila z voza tako nerodno, da je padla in se na glavi tako poškodovala, da so jo morali na zdravnikovo odredbo pre-

peljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

lj **Z nožem je zabodel** včeraj v Javorju pri Litiji nek fant v vrat topničarja Kuhlja, ob priliki, ko sta se v gostilni nekaj sprla. Kuhlja so prepeljali v garnizijsko bolnišnico.

lj **Kdo je morilec tržaških kočijažev?** Z ozirom na trditve »Piccolove« da ima tukajšnja policija dokaze, da bi bil morilec dekana Erjavca morilec tržaških kočijažev, se nam poroča, da ljubljanska policija ne ve nič o tem.

Koroške novice.

k **Mleko bode zopet dražje** v Celovcu in sicer s 1. septembrom po 28 vinarjev liter. Tako so sklenili prodajalci in mestni mlekarji.

k **Slabo vreme** je skalilo Celovčanom Veliki Šmaren in nedeljo 16. t. m. 15. t. m. bi se imela vršiti ljudska veselica na Križni gori v prid mestnim revežem, pa jim je dež skazilo veselje. Tega dne popoldne je bila tudi dirka huzarskega polka št. 6, pri kateri je bil navzoč korni poveljnik. Drugi dan 16. t. m. je bilo pa nameravanih zopet več veselic v razne namene, pa je celi dan deževalo, posebno popoldne je dobro lilo in razun tega je tudi postalo precej hladno, kakor o pravem jesenskem času.

Razne stvari.

Zrakoplovstvo.

Berolin. Balon »Parcival« motorne paroplovne družbe se je 2 in tri četrt ure vozil okolu Berolina. Zrakoplov je za časa vožnje plaval v zraku povprečno 200 do 400 metrov. Balon se je spretno gibal ter se ravnal po krmilu.

Pariz. »Eclair« poroča iz Madrida: V kratkem se v pričo kralja napravijo poskusi z vodljivim zrakoplovom. Ta zrakoplov ima posebnost, da bo možno krmilo od daleč voditi potom električnih valov. Dotični aparat je izumil zrakoplovec Ouerado, ki je napravil tudi balon.

V **pijanosti obesili prijatelja.** Iz Peterburga poročajo: Neki trgovec v Orlu je povabil svoje prijatelje na šampanjca. Ko so bili že vsi pijani, jih je pa pozval, naj dokažejo svojo srčnost in naj enega izmed pijancev obesijo. Prijatelji so trgovca takoj prišli in ga obesili.

Pol milijona kron so nabrali ameriški Hrvatje za hrvaške visokošolce, da nadaljujejo bojko zagrebškega vseučilišča.

Žalostni časi za godbenike na Turškem. Sultan je odpustil 400 članov svoje dvorne godbe in dvorne opere, med njimi 50 Evropejcev, večinoma Italijanov.

➤ **Brezplačno so prejela te dni naša društva na ogled po en izvod nove »Družinske pratike«** zato, da jo pokažejo svojim članom. ➤

Telefonska in brzojavna poročila.

PEVSKO DRUŠTVO »SLAVEC« V PRAGI.

Praga, 17. avgusta. »Slavec«, ki se je v petek pripeljal sem, potrj odhaja. »Slavci« so peli pred prazno dvorano v soboto, kakor tudi včeraj v nedeljo. Navzočih je bilo komaj do 150 poslušalcev, vsled česar pevci zelo diprimirani.

SIJAJNI SHODI.

Trst, 17. avgusta. V Boljuncu je bil včeraj sijajen shod slovenske ljudske organizacije. Prišli so na shod tudi somišljeniki iz Doline in godba od Sv. Ivana. Na shodu je bilo 300 oseb. Prišli so tudi nasprotniki iz Trsta, katere je vodil dr. Mandić, ki je hotel govoriti, a kmetje niso pustili, da bi govoril. Tržačani so morali oditi. Na shodu so govorili: Tersegav, filozof Puntar, župnik Šonc, urednik Čenčič, kaplan Vovk. Zvečer so kmetje priredili še en shod. Do druge ure ponoči so govorili razni govorniki ob velikanskem navdušenju.

Gorica, 17. avgusta. Včeraj je v Cerknem zborovala »Kmečka zveza«. O potrebah kmečkega stanu so govorili: dr. Gregorčič, dr. Knavs, kurat Buda in Vl. Ravnihar. Dr. Gregorčiču je shod izrekel zahvalo.

SMRTNA KOSA.

Slovenska Bistrica, 17. avgusta. Umril je župnik Martin Brezovšek v Šmartnu na Pohorju. Pogreb bo v sredo ob 11. uri dopoldne.

SRBSKO-HRVAŠKA KOALICIJA PRED RAZPADOM?

Zagreb, 17. avgusta. »Hrvatstvo« piše, da je hrvaško-srbska koalicija zaradi Nastičevih odkritij zelo kompromitirana. Patrioticne hrvaške stranke ne morejo ostati v koaliciji s srbskimi zaratniki. Ve-

likosrbska propaganda je naperjena naravnost proti koristim Hrvaške in Hrvatov. Zadnji čas je, da odpro oči voditelji hrvaškega ljudstva in si predočijo nevarnosti, ki nastajajo po zvezi s Srbi. Odreči se morajo solidarnosti, ki škoduje in sramoti Hrvate.

PORAZ HAFIDISTOV.

Pariz, 17. avgusta. Mtugi je 11. t. m. porazil pri Marakešu Hafidovo armado. Hafidisti so imeli 300 mrtvih in 500 ranjencev.

NEMŠKI CESAR POMOILSTIL »KOP-NIŠKEGA STOTNIKA«.

Berolin, 17. avgusta. Nemški cesar je pomilostil na štiri leta ječe obsojenega »kopniškega stotnika« čevljarja Voigta, ki je kazni odsedel že 20 mesecev. Voigta so takoj izpustili.

NAJNOVEJŠE IZ TURCIJE.

Berolin, 17. avgusta. »Voss. Zeitung« poroča: Na škopeljski postaji so častniki škopeljske posadke prijeli podpolkovnika Hafci efendija, ki je potoval v Solun, ga opljuvali, oropali, nato mu pa dovolili, da je potoval naprej.

Carigrad, 17. avgusta. Došel je sem egiptovski kediv Abbas II.

Carigrad, 17. avgusta. Mladoturki nameravajo prirediti gledališke predstave v korist domovini.

Carigrad, 17. avgusta. Na otoku Rhodus je zabranilo 300 navadnih hudodelcev oprostitev 70 političnih jetnikov. Konzuli protestirajo, da oprostite navadne hudodelce.

Carigrad, 17. avgusta. Mladoturki so ukazali, da časopisje ne obravnava krečanskega vprašanja.

Carigrad, 17. avgusta. Turško ministrstvo je izdalo svoj program. Zastarele postave se odpravijo, obračalo bo posebno pozornost ureditvi financ, vojaška dolžnost bo za vse jednaka.

NOV PARLAMENT V PERZIJI.

Teheran, 17. avgusta. Šah je ukazal, da izdelaj posebna komisija volivno postavno za nov parlament in za senat.

ŠPANSKI KRALJ BOLAN.

Madrid, 17. avgusta. Karlju Alfonzu se je bolezen v grlu ponovila. Zdravniki so kralju svetovali, naj odpotuje v Bordeaux k zdravniku specialistu dr. Mooretu, ki je kralja lani v grlu operiral.

Madrid, 17. avgusta. Kralj se je danes odpeljal v Bilbao.

TRŽNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 17. avgusta.

Pšenica za oktober	11:28
Pšenica za april	11:55
Rž za okt.	9:30
Oves za okt.	8:18
Koruza za maj I. 1909	7:15

Efektiv: 5 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, sred. zračni tlak 736-0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
15	9. zveč.	732-1	15-3	sr. jvzh.	nevihta	
16	7. zjut.	30-9	13-1	brezvetr.	obl.	124-7
	2. pop.	31-5	12-0	sl. svzh.	dež	
16	9. zveč.	34-2	11-5	sl. jug	*	
17	7. zjut.	25-2	10-4	sl. vzh.	obl.	50-2
	2. pop.	34-7	18-9	sl. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 12-2°, norm. 18-8°.

NESTLÉ-jeva
moka za otroke
Priznana redilno sredstvo
Za zdrave in bolne otroke kakortudi za bolne na želodcu.
Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje črevesni katar.
Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ
Dunaj I. Biberstrasse 11.

Orjaški cirkus bratov Villand

Danes, v ponedeljek 17. avgusta, ob 8. uri zvečer:

2001 1-1

Velika gala predstava.

Nova Spillmanova povest.

XIV. zvezek:

Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton. 80 vin. — Krasna povest nas vede med divje Indijance, v njih velike jelkove gozde, do romantičnih jezer in rek Gorenje Kanade, in se vrši v prvi polovici 17. stoletja. — Popisuje nam krvave boje med Huronci in Irokezi, dvema sorodnima indijskima rodovima, ki sta po svoji telesni moči in hrabrosti presegala vsa sosednja plemena. Bralec občuduje pri teh divjih sinovih gozdov srčnost, vojniško spretnost in nenavadno premetenost v zasledovanju. Občuduje dalje zvestobo in požrtvovalnost hrabrih, belokožcem prijaznih Huroncev do svojega učitelja, francoskega misijonarja pl. Brebeuf. Ta blagi »črnosuknež«, tako naziva Indijanec misijonarja, pade vsled ponesrečenega boja Huroncev v roke krvoločnim Irokezom, katerih največja zabava je bila mučiti svoje žrtve in gledati, kako se ubogi ujetniki na groznem mučnem kolu borijo s smrtjo. — Toda kaj vse tvega blagi Indijanec, da reši tujega misijonarja! — Povest bo z vsem zanimanjem in z veliko koristjo čital mlad, kakor dorel bralec; ni pa toliko za prav male otroke, ker je, kakor vse Spillmanove povesti, polna vznemirljivih prizorov. — Nič manj zanimive so poprej izdane Spillmanove povesti. Povesti jezuita P. Spillmana imajo vse prednosti dobrega, koristnega berila, kakoršnega pogrešamo Slovenci; dosedaj so izšli sledeči zvezki:

I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Cena 40 vin., karton 60 vin.

II. zvezek: **Maron, krščanski deček iz Libanona.** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. Cena 40 vin., karton. 60 v.

III. zvezek: **Marijina otroka.** Povest iz kavkaških gor. Cena 40 vin., karton 60 vin.

IV. zvezek: **Praški Judek.** Povest. Cena 40 vin., karton. 60 vin.

V. zvezek: **Ujetnik morskoga roparja.** Povest. Cena 40 vin., karton. 60 vin.

VI. zvezek: **Arumagam, sin indijskega knoza.** Povest. Cena 40 vin., karton. 60 vin.

VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigradska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin.

VIII. zvezek: **Tri indijske povesti.** Cena 60 vin., karton. 80 vin.

IX. zvezek: **Kraljičin nečak.** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 60 vin., karton. 80 vin.

X. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vlade Akbarja velikega. Cena 40 vin., karton 60 vin.

XI. zvezek: **Rdeča in bela vratnica.** Cena 40 vin., karton. 60 vin.

XII. zvezek: **Korejska brata.** Črtica iz misijonov v Koreji. Cena 60 vin., karton 80 vin.

XIII. zvezek: **Boj in zmaga.** Povest iz Anama. Cena 60 vin., karton. 80 vin.

XIV. zvezek: **Prisega huronskega glavarja.** Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton 80 vin. 1808 6

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

2004

Potrtega srca naznanjamo žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani so-prog in dobri oče, oziroma brat gospod

Edmund Soklič
davčni oskrbnik v pokoju

po dolgi mučni bolezni dne 16. t. m. ob 1/2 10. uri zvečer v Gospodu zaspal. Zemski ostanki dragaega rajnika se bodo dne 18. t. m. ob 6. uri zvečer v pokopališki kapeli pri Sv. Krištofu blagoslovili in potem položili na pokopališču pri Sv. Križu k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Ljubljana, 17. avgusta 1908.

Julija Soklič roj. Piš, soproga.
— Vida, Boris, Ernest in Julij, otroci. — Jožef Soklič, brat.

2000 1-1

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes naša iskreno ljubljena, nepozabna mati, oziroma hči, sestra in svakinja, gospa

Josipina Vrtovec
roj. Podkrajšek

po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetotajstvi, mirno preminula.

Pogreb ljubljene rajnice bo v ponedeljek 17. avgusta, ob 4. uri popoldne, iz hiše žalosti, Wolfve ulice št. 12. na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, 15. avgusta 1908.

Žalujejo ostali.

1-1 **Zahvala.** 1907

Za mnoge dokaze sočutja in sožalja povodom smrti mojega ljubelega brata

dr. Anton-a Arko
zdravnika v Škofji Loki

se v imenu vseh sorodnikov, vsem znancem in prijateljem, zlasti pa še čč. duhovščini, gg. uradnikom, sl. Čitalnici in sl. Gasilnemu društvu, ki so se v mnogobrojnem številu udeležili pogreba, prav pristočno zahvaljujem.

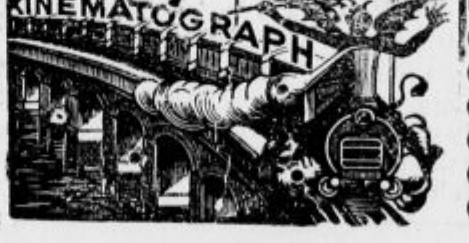
V Škofji Loki, 13. avgusta 1908.

Marija Majer roj. Arko.

Hiša

z gospodarskim poslopjem, kočjo, vrtom, 26 oralov polja, travnikov in gozda, vse najlepše ohranjeno, v lepem kraju spodnjega Koroškega se proda zavoljo rodinskih razmer za primerno ceno. Naslov pove uprav. »Slovenca«.

1901 4-1

The Royal Wonder Blo
The greatest Bio-Theater of the world,
Vsaki dan velika predstava
v Lattermannovem drevoredu.
Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 13

L. Geni ravnatelj. **M. Gavrič** poslovođa.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadilce.
10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
lekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 9

Posestvo na prodaj.

Janko Magovar, vinski trgovec in posestnik v **Kamenici**, na meji hrvaški (občina Drašiči pri Metliki) prodaja pristočno svoje

2003 1-1

posestvo

sestoječe iz 4 oralov vinograda, gozda, lepe hiše s pohištvom, kleti s posodo, iz žgarnjane itd. Mesto je pripravno za vsako trgovino. Proda se ves letošnji pridelek v vinogradu in sadnem vrtu; istotako razne vinske posode od 1 do 40 hl in kadi.

Kupci naj se osebno ogledajo v Kamenici (z. p. Kašt, Sošce) dne 14. sept. t. l., ali pa pismeno.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem kolizeju na Marija Terezije cesti števil. 11

Puc & Komp.

priporoča **kompletno opravo za spalne in jedilne sobe, železno pohištvo, tapetniške izdelke in blago.**

Zagrinjala in posteljne preproge vsled opustitve po znižanih cenah.

Lastno mizarstvo in tapetniške delavnice.

:: Specialiteta: Patent. spalni divan. ::

1903 1

Izprašani kurjač

išče službe. Naslov upr. »Slovenca«. 1904 3-1

Savinjska dolina!

V jako lepem kraju gornje Savinjske doline sta dve novo zidani vili z vrta naprodaj, ki sta najbolj primerni za kakega vpokojenca.

Več pove **Jos. Fr. Skasa**, vrtnar, Rečiška vas ob Paki, Štajersko.

1908 2-1

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranjenje prhljaja (luskin) na glavi, to je

Kapilor št. I.

Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončica 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija).** Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem.

814 20-20

Podružnica
v Spiljetu.

Glavna
I I K 2.000.000. I I

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice števil. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica
v Celovcu.

Rezervni fond
I I K 200.000. I I

Slavnosti gasilcev.

Vrhniško gasilno društvo je praznovalo v soboto, dne 7. t. m. svojo tridesetletnico in obenem odlikovanje dveh članov s častnimi svetinjami za petindvajsetletno delovanje na polju gasilstva. Na vabilo vrhniškega gasilnega društva se je pri tej priliki vršil tudi občni zbor »Zveze kranjskih gasilnih društev«. Z jutranjim vlakom se je pripeljalo na Vrhniko okoli 90 zastopnikov kranjskih gasilnih društev iz Dolenjske in Gorenjske, katere je zastopstvo vrhniškega društva na kolidoru najskrenejše pozdravilo. Notranjci so se pripeljali z južno železnico, deloma pa z vozovi. Ob pol 9. se je zbralo gasilstvo pod poveljstvom vrhniškega načelnika tovariša Mayerja pred čitalnico in od tod so odkorakala društva v spremstvu mengiške godbe v župnijsko cerkev k sv. maši. Maši je prisostvoval kot zastopnik vlade vladni komisar g. Domicelj. Po sv. maši so odkorakala društva po glavni cesti, do cesarjevega kipa, katerega so postavili v nekaj iz smrečja in bršlina napravljene baldahin ob glavni cesti. Župan dr. Marolt je v imenu vrhniške občine pozdravil goste in častital vrhniškemu društvu k tridesetletnici, posebno je pozdravljaj predsednika Zveze, očeta Doberleta. Po županovem pozdravu je načelnik Zveze izročil dvema vrhniškima gasilcema, Franu Malavašiču in Antonu Vrhovcu, s primernim nagovorom častni svetinji za 25letno delovanje.

Občni zbor Zveze.

Zveza je zborovala v telovadnici nove ljudske šole. Po otvoritvi zborovanja je imel zvezni tajnik tovariš Trošt slavnostni govor na Njegovo Veličanstvo, v katerem je posebno poudarjal, kako mogočno se je razvilo gasilstvo v dobi 60letnega vladanja Njegovega Veličanstva in kako naklonjenost je vedno uživalo gasilstvo v visokem jubilarju. Vladni zastopnik, vladni komisar Domicelj, se je zahvalil za udnostno izjavo na cesarja, katero mu je pisano izročil načelnik zatrjujoč, da je vlada vedno podpirala gasilstvo, ker zna ceniti važnost gasilnih društev. Na to se je prešlo na dnevi red. Tajnik Trošt je obširno poročal o delovanju Zveze v pretečeni dveletni dobi ter je posebno pohvalno omenjal ustanovitev jubilejnega podporna sklada, ki se je nepričakovano hitro dvignil do visokega zneska in ki utegne v doglednem času postati za ponesrečene in onemogle gasilce neprecenljivega pomena. O blagajniškem poslovanju je poročal isti poročevalec. Iz blagajniškega prebitka 1722 K 70 v se pripiše 500 kron jubilejnemu skladu. Tovariš Lavtižar se zahvali v imenu delegatov Troštu za temeljiti poročili ter stavi nekatere nasvete glede gasilnega koledarja. O naslednji točki, izpremena pravil, je poročal tudi tovariš Trošt. Nasvetovane izpremene se tičejo sedeža predsedstva, pregledovalcev računov in nekaterih drugih formalnih zadev. Tovariš Barle kot delegat ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva se protivi taki izpremeni, kakršno nasvetuje odbor, češ, da se strgan meh krpa s strgano krpo. Izpremena pravil, nadaljuje dalje, je gotovo potrebna, toda če že izpremenimo pravila, izpremenimo jih tako, da so primerna današnjim razmeram. Kranjsko gasilstvo se je slednja leta tako razvilo in pomnožilo, da je neobhodno potrebno, da se Zveza razdeli na okrajne župe, kakor so razdeljeni sosedej onstran Karavank in kakor so razdeljeni Čehi, Moravci in Šlezijci. V župe je razdeljeno tudi sokolstvo na Češkem in slovensko sokolstvo je tudi že sklenilo, da se razdeli v župe, akoravno ga je dokaj manj kakor gasilstva. Kakšnega pomena je razdelitev gasilstva v župe, sem vam razložil pred 2 letoma v Škofji Loki in na to vas danes znova opozarjam. Kakšne važnosti je razširjenje kranjske gasilske Zveze čez meje kranjske dežele, na Štajersko, Koroški in Primorsko, sem vam tudi razložil in tudi na to znova opozarjam. Stavim torej dva predloga: občni zbor skleni:

- odboru Zveze se naroča, da do prihodnjega občnega zbora izdela pravila za gasilske župe in načrt za razdelitev v župe,
 - sedanja zvezna pravila naj ostanejo do prihodnjega občnega zbora neizpremenjena in do tedaj naj se napravi tudi načrt novih pravil za »Slovensko gasilsko zvezo«, ki morajo biti prilagojena gasilskim župam. (Klici: Ne bo šlo. Nimamo »gnarja«.)
- Tovariš Lavtižar priporoča z vso vne-
mo stavljena predloga, češ, da sta tako važna in umestna, da ni nobenega nasprotne-
nega pomisleka. Tovariš Turk istotako
priporoča predloga in apeluje na zborov-
valce, da soglasno glasujejo za oba pred-

loga, kakršna sta. Tovariš Petrič iz Po-
stojne ugovarja razširjenju Zveze čez
kranjske meje, češ, da zato še ni čas. Kot
mejaš, pravi v svojem ugovoru, poznam
razmere na Primorskem in dobro vem, da
bi se primorska gasilna društva rada pri-
družila kranjski Zvezi, toda jabolko še ni
dozorelo in počakajmo, da dozori. Tova-
riš Trošt ugovarja razdelitvi v župe, češ,
da imajo nekateri okraji premalo društev.
Petričev ugovor je zavrnil tovariš Turk
zatrjuje, da je primorsko jabolko dozo-
relo in da ga oberimo sami, sicer ga obero
drugi. Troštov ugovor pa sta zavrnila to-
variša Lavtižar in Barle, češ, da Zveza
kot društvo pri razdelitvi v župe ni ve-
zano na meje političnih okrajev in tudi ne
na meje dežele. Litijčan, Zagorec in Trbo-
veljčan so lahko v eni župi.

Pri glasovanju sta bila Barletova
predloga sprejeta z veliko večino in par
dolgi obrazložitvi je debelo gledalo vzrado-
ščeno večino. Pozdravljamo važna pred-
loga, želeči, da se čimprej tudi izvršita.

Po nekaterih internih razpravah se
je vršila volitev v odbor. Izvoljeni so:
Debeljak (Škofja Loka), Rus (Bled), To-
man (Moravče) iz gorenjske skupine, Ogo-
relc (Škofelja), Tratar (Mokronog), Luz-
ner (Rudolfovo) iz dolenjske skupine, Smole
(Dol. Logatec), Mayer (Vrhnika), Petrič
(Postojna) iz notranjske skupine, Doberlet
(Ljubljana), Lavtižar (Tacen) in Turk
(Ljubljana) iz celotne skupine. V
odborovi seji, ki se je vršila takoj po obč-
nem zboru, je bil izvoljen predsednikom
Doberlet, podpredsednikom Petrič in taj-
nikom Trošt.

Ob 2. popoldne se je vršil skupni obed
v čitalnici, pri katerem smo opazili vlad-
nega komisarja g. Domiclja, župana vrh-
niškega in več občinskih odbornikov. Na-
pitičnice je otvoril načelnik vrhniškega ga-
silnega društva, tov. Mayer, ki je v slav-
nostnem govoru dvignil čašo na Njegovo
Veličanstvo, ki praznuje šestdesetletnico
svojega vladanja. Vladni komisar g. Domicelj
je napil tov. Doberleta, Doberle ce-
sarju, Turk vrhniškemu društvu, Mayer
vsem gostom, dr. Marolt odlikovancema.
V imenu odlikovancev se je odzval dr.
Marolt tovariš Doberlet, češ, da mora
gasilec v 25letni dobi marsikaj prestati in
da je on (Doberlet) trdovratno stal na svo-
jem stališču že takrat, ko so ti preklicani
nemškutarji ljubljanski hoteli vse pohru-
stati. Ko je tovariš Trošt prečital brzoja-
ve od vladnega svetnika Crona, predse-
dnika češke gasilske zveze Mayerja in ga-
silnega društva krapinskega, je bil ofici-
jelni del končan in veseli kakor tudi dolgi
obrazi so polagoma zapustili Vrhniko v
svojem deževju.

Jubilejno slavnost ljubljanskega gasilne- ga društva

Je skoro popolnoma pokvaril dež. Vsled
obširnih priprav, katere so izvršili mar-
ljivi prireditelji, je bilo zanimanje občim-
stva izredno ter bi bila ob lepem vre-
menu slavnost izvestno nekaj velikanskega.
Slavnost se je mogla vršiti včeraj je
deloma. Popoldne ob 10. uri je prikor-
kalo okoli 230 gasilcev iz Ljubljane, to-
bačne tovarne, Pirnič, Št. Vida, Stare Lo-
ke, Žabnice, Mengša, Srednje vasi, Bohi-
nja, Bohinjske Bistrice, Vižmarjev, Ste-
panje vasi, Medvod, Bizovika, pred »Mest-
ni Dom«. V shrambi gasilnega orodja je
bil postavljen oltar, na katerem je daro-
val sv. mašo č. g. dr. Mihael Opeka. Strelji
z Grada so oznanjevali posamezne dele
maše. Pri sv. maši smo opazili zastopnika
deželne vlade, dvornega svetnika gosp.
grofa Chorinskega, načelnika prezidijal-
nega urada deželne vlade g. grofa Küni-
gla, predsednika zveze kranjskih gasilnih
društev g. Doberleta, župana g. Hribarja,
društvena zdravnika dr. Gregoriča in dr.
Zajca ter kljub deževju jako veliko občim-
stva. Po cerkveni slavnosti je moštvo v
največjem defiliranju mimo dostojan-
stvenikov, nakar je deputacija: gg. Štri-
celj, dr. Gregorič in Turk izročila v de-
želnem predsedstvu g. dvornemu svetniku
grofu Chorinskemu udanostno izjavo ga-
silcev.

Ob 1/2. uri popoldne se je vršil v beli
dvorani hotela »Union« v I. nadstropju si-
jajen banket, katerega so se udeležili od-
borniki ljubljanskega gasilnega društva, g.
Doberlet z načelniki v Ljubljano došli
gasilnih društev, župan Hribar, društvena
zdravnika gg. dr. Gregorič in dr. Zajc in
zastopniki časopisov. Načelnik g. Ljud.
Štrcelj je v svojem nagovoru proslavljal
60letni cesarjev jubilej ter v imenu pri-
slavnosti navzočih društev napil presv.
cesarju, g. občinski svetnik Turk je napil g.
Doberleta, ki je osivel pri delu za kranjsko
gasilstvo in ki je na Vrhniki povdarjal, da
se je vse balo »lubljanjskih nemškutarjev,
samo on se jih ni bal«. G. Štrcelj je napil
načelniku g. Ravhekarju iz Bohinja, g.
Doberlet pa se je v humorističnem govoru

zahvaljeval na napitnici ter je šegavo
opisoval svoje plodonosno delo, ki je leta
1868 rodilo ljubljansko gasilno društvo.
Načelnik g. Lavtižar je kot zastopnik oko-
liških gasilnih društev napil ljubljanske-
mu gasilnemu društvu, posebno načelniku
Štrcelju, g. Štrcelj je povdarjal zasluge
društvenih zdravnikov gg. dr. Gregoriča
in dr. Zajca ter jima napil, g. Turk je na-
zdravil vsem načelnikom zunanjih dru-
štev, dr. Gregorič pa »armadi« — krep-
kemu moštvu ljubljanskega gasilnega dru-
štva, ki po svojem vzornem delu in disci-
plini vzbuja občudovanje, tajnik g. Andlo-
vec je napil v imenu moštva načelniku
Štrcelju, ki je pred letom dni že zamislil to
slavnost in delavnemu blagajniku g. Bar-
letu, g. Ravhekar je napil županstvom,
ki podpirajo gasilna društva in županu
Hribarju, g. Doberlet je izjavljal na to na-
pitnico, da dobe gasilna društva znatnejšo
podporo, ker mu je g. dež. glavar Šuk-
lje obljubil, da bodo zavarovalnice pri-
morane plačati 2 odstotka od svojih do-
hodkov na Kranjskem v prid gasilnim dru-
štvom, kar bo znašalo na leto okoli 40
tisoč kron.

Pri banketu, kakor tudi vpredvečer
pri pozdravnem večeru, ki se je vršil v
Hafnerjevi pivovarni in katerega je tudi
pokvaril dež, je sviral vojaška godba 27.
pešpolka z znano svojo občudovanja vred-
no spretnostjo in eleganco, hotel »Uni-
on« je pa s finim aranžiranjem banketa in
izbornu kuhinjo pokazal, da je na višku
svoje naloge, in da je za fine prireditve v
Ljubljani to podjetje uprav nenadomestljivo.
Seve bi sijaj banketa nič ne izgubil, če
bi bile namestu francoskih menu kart,
slovenske. Kakor rečeno: ta točka slav-
nosti se je izvršila najsijajnejše, le škoda,
da je bilo moštvo preveč prepuščeno sa-
memu sebi in tako ta ločitev na razpolo-
ženje moštva ni nič kaj navduševalno upli-
vala. Javno tombolo in veliko ljudsko ve-
selico je preprečil naliv. **Javna tombola z
veliko ljudsko veselico se v polnem ob-
segu vrši prihodnjo nedeljo ob peti uri po-
poldne v »Zvezdi«**, kjer že postavljeni so-
tori za veselico ostanejo na svojih mestih
ter se marsikaj izpopolni, da bo veselica
res velikanska. Občinstvo že danes pozi-
vamo, naj prihodnjo nedeljo v velikem šte-
vilu prihiti v »Zvezdo«, pokazat simpatije
človekoljubnemu, požrtvovalnemu delu
gasilnega društva.

»Zlet sokolskih društev v Kranju.

Če se pa pravzaprav natanko pomi-
sli, je bil pa v soboto v Kranju »en prav
velik špas«. Z jutranjimi vlaki se je pripe-
ljalo nekaj »Sokoličev«, ki so bili pač že
vsi dobre volje, kajti predno jih je dež zu-
naj napral, bili so »fajhten« že znotraj. To
se je precej pokazalo pri proizvanju re-
dovnih vaj in korakanju s kolodvora v
mesto. Ob 11. uri napovedani sprejem se
je vršil ob 1/2. uro. Gosp. dr. Štampihar
je pozdravil, mesto gosp. župana, došle
goste. Govoril jim je navduševalno o so-
kolskih idejah (ki se žalibog ne goje) in
jim z egiptovskim preprokanjem neve-
de obetal pogin. Povedal jim je namreč
zgodbico o špartanski materi, kateri je
bilo ljubše, da so ji iz vojne prinesli sina
mrtvega na sulici, kot da bi prišel nezna-
galec domu. Tako bodejo tudi kmalu no-
sili liberalizem sokolstva poginjenega na
sulici, kajti v boju zoper naše telovadce
že vidno omaguje.

Zahvaljujoč se mu za to prerokbo, je
odgovarjal br. starosta. Najbolj značilne
so bile besede, s katerimi je očrtal, kako
pospešujejo že »jako kultivirani Sokoli«
kulturo slovenskega naroda. Predstavljaj
si je gotovo časopis »Slov. Narod«. Poka-
zali so jo precej v Kranju, ko so napadli
brez povoda naše telovadce z najsurovej-
šimi izrazi.

Še celo mladi naraščaj in sestre so-
kolašnje so naščuvali nad nje. Dobro
znajo svojo reč, vsa čast jim. Nedavno je
omenjal »Slov. Narod«, da je samo gorenj-
skih Sokolov več nego vseh telovadcev
naših odsekov. A govornik je navdušeno
omenjal, da so se zbrali ta dan Sokoli v
Kranju s cele Slovenije, a bilo jih je nekaj
nad 200 (reci dvesto) in nekaj naraščaja.
Po končanem govoru so se razšli v sveti
jezi zoper oblake, ki so jim vedno pošiljali
blagodejen dež, v gostilne utolažiti si lač-
ne in že zopet žejne želodce.

Javna telovadba sokolskih društev v Kranju.

Za precej slano vstopnino, a zelo sla-
bo vsebino, se je vršila javna telovadba
sokolov telovadcev. Otvoril jo je naraščaj.
To ti je bilo migljanja kot v kinematografu
na najcenejem prostoru. Vaje s palicami
so precej dobro izbrane, so se izvajale tak-
o, da so pokvarile celotni vtis. Svetovali
bi jim, naj jih navadijo najprej korakanja,

za tem počasi stopnjeva naprej; kajti
nobena hiša se ne prične zidati pri dimni-
ku. Krite pri vajah in pomen: »Pozor!«
jim je španska vas.

Za temi je nastopilo kakih 60 članov
(primerjaj javne nastope naših telovadcev
v Ljubljani, na Vrhniki in v Škofji Loki),
ki so izvajali proste vaje, razun nekaterih
izjem brez vsakega takta. Opominjevanje
načelnika s tribune že nastopivšim telo-
vadcem bi več koristilo pri prejšnjih telo-
vadnih vajah, kakor pa pri javnem nasto-
pu vpricho občinstva, tako, da je tudi ne-
vešč gledalec vedel, če že videl ni, da je
bilo vse zmešano!

Zelo mučno je bilo tudi pripravljanje
k orodni telovadbi, katero je trajalo o-
malega 25 minut. Tekanja in drezanja ni
bilo ne konca ne kraja. Najbrže so se dr-
žali principa: »Doigo čakaj, kmalu bo!«
Končno so vendar orodje postavili na od-
kazan prostor.

Izvezemši dveh vrst so se proizvajale
še elementarne vaje pod vsako ceno. Pra-
vilnega dostopa k orodju in odstopa v
vrsto si zastoj iskal. Skoro ne bi človek
verjel, da slovenski »Sokol« obstoji že
blizu 50 let!

Tudi mi ne moremo biti zadovoljni s
tem, kar smo videli na zletu gorenjskih
»Sokolov«!

Splošna stavka kranjskega papir- nega delavstva.

Take stavke, kakoršna je zdaj med
kranjskim papirnim delavstvom, na Kranj-
skem še ni bilo. Bili so sicer že veliki de-
lavski boji, a 1200 delavcev in delavk ob-
nem ni še stavkalo. Resnica, dvorezen
nož so stavke. A so slučaji, ko delavstvo
ne more drugače postopati, kakor da
stavka.

Vse ve, kako da grejo kvišku cene ži-
vil in življenjskih potrebščin ne samo po
mestih, marveč tudi po deželi. Delavstvo,
kar rabi, mora tudi plačati. Navezano je
pa le zgolj na to, kar si prisluži s svojimi
rokami. Če delodajalec ne povzra plač, ka-
dar grejo kvišku cene življenjskih potreb-
ščinam, in delavstvo ni tako močno da iz-
prosi ali pa s silo iztrga delodajalcu, za ko-
likor so narastie življenske potrebščine,
delavstvo strda, ker si ne more nabaviti
niti toliko hrane, kolikor jo rabi človek,
ki dela. S 35 krajcarji na dan naj bi se pa
preživela delavka! Pošteno se s tako »si-
jajno« plačo niti enkrat opoldne najesti ne
more. Navezana je na kavo in pa na krom-
pir v oblikah.

Ni pričelo lahkomišljeno stavkati niti
papirno delavstvo na Gorenjskem in še
manj ono v vevških papirnicah. Naravnost
odpreti so se morale oči vevškemu delav-
stvu, da je nujno potreben boj za izbolj-
šanje plačilnih razmer. So še ljudje, ki se
prestrašijo, ko čujejo besedo stavko. A
žalibog, bogati akcionarji ne poznajo člo-
vekoljubja, svoje delavce in delavke sma-
trajo za stroje in delajo umazano kupčijo,
ko pritiskajo na delavske plače.

Draginja je vedno večja, pri plačah so
pa osobito v vevški papirnici delavstvu
ščipali plače na zviti način, kolikor so le
mogli. Uvedli so tak akord, da se še de-
lavstvo ne izpozna nanje in premije (na-
grade) so tudi tako zvito določene, da se
živ krst na nje ne izpozna. Poleg tega so
pa tudi znižavali število delavstva, kjer in
če so le mogli, delati so morali zato drugi
delavci in delavke več, ne da bi imeli za
pomnoženo delo kako odškodnino.

Delavstvo tako na Sorškem polju ka-
kor tudi v Vevčih je moledovalo in pro-
silo, naj se ga bogata družba spomni in mu
izboljša plače. Družba se je pa izgovarjala,
da ne more in ne more. Prošnje so se vle-
kle dolgo časa.

Po zadnjem štrajku v Gratvajnu, ki
se je ponesrečil, ker ni štrajkalo vse de-
lavstvo, se je uspeh pokazal osobito v
Vevčih. Nadzorovalno osebje je pričelo
pritiskati na delavstvo, pričeli so delav-
stvo tudi psovati, kar so že vov čas pre-
cej opustili. Prokleti pijanec in kar je ta-
kih »lepih« izrazov, to je postalo nekaj
vsakdanjega.

Posoda se je pa napolnila. Šumeti je
začelo na Sorškem polju. Delavstvo go-
ričanske in medvodške papirnice je pri-
čelo štrajkati popolnoma samo, brez vsa-
kega pritiska od kakih hujškarjev. Leyka-
mova družba izkuša prevariti javnost s
svojimi kolportiranimi novicami, češ, da
so »hujškarji« spravili delavstvo v štrajk.
Mislijo svetnika Brenceta, Gostinčarja in
Moškerca. Saj ni res. Svetnik Brenceta
je slikal ob vsaki priliki delavstvu zle posled-
ice štrajka, Moškerc je bil pred štrajkom
menda dvakrat navzoč pri razgovoru, a
nasvetoval ni, da se štrajka, Gostinčar ni
bil pri nobenem razgovoru pred štrajkom,
Jerih je pa prav odločno nastopil proti

Štrajku in nasvetoval mirno pot prošnja. Tako je bilo in nič drugače.

Popolnoma po lastni volji in po lastnem sklepu je pričelo štrajkati delavstvo na Sorškem polju. Nam je pa sveta volja večine in postavili smo se odločno na stališče štrajkujočega delavstva. Ostrmel je svet, ko je izvedel, da plačujejo delavke po gorenjskih papirnicah z 1 krono na dan.

Medtem se je zavzelo tudi delavstvo v Vevčih in v Podgori za svoje štrajkujoče sodelavke in sodelavce. Po shodih se je sklepalo, da se mora kaj storiti za stavkujoče delavstvo. Vevško delavstvo je naznanilo, da prične minuli ponedeljek stavkati. Stavka se je že pričela, a fabriški gospodi, ki je nagnala skupaj veliko orožnikov, se je posrečilo, da je s prijaznostjo zadušila gibanje v povojih.

Med tednom je kuhalo delavstvo srd in jezo, ker je bila tvorniška gospoda enkrat še bolj prekanjena, kakor delavstvo. Saj toliko povoda je bilo, da se stavka. Ne samo ljubezen do štrajkujočega delavstva, tudi lastna korist je to zahtevala. Kar je še manjkalo, je pripomogla tvorniška gospoda. Norčevala se je gospoda iz delavstva in grozila, to vas bomo, to bodo deževale kronce, ker ste napovedovali stavko, a stavkali niste. Kar imate organizacije jo bomo razbili. Tako so prilivali olje na že itak gorečo žerjavico.

Minulo nedeljo sta bila dva shoda za vevško delavstvo, eden v Vevčih, drugi pri Sv. Lenartu. Strogo stvarno sta opisala Gostinčar v Vevčih, Moškerc pa v Sv. Lenartu, kakšna bodočnost čaka zdaj vevško delavstvo, ki je naznanilo štrajk, a ga ni izvedlo. Sklepalo se ni ničesar. Delavstvo je pa prav vse izvedelo, da je tvornica odpovedala službo nekemu delavcu samo zato, ker ga je naznanil vodstvu neki Novak, da je vabil delavstvo na shoda.

V ponedeljek je pa slavila delavska zavednost v Vevčih svojo zmago. Bilo ni več boječe. Pogumno, možato, odločno je pričelo boj, vojsko za boljšo bodočnost. Pokazalo je, da noče več stradati, da hoče imeti tako plačo, da se preživi. Bil je dan štrajka, ustavilo se je delo v tvornici, a pričelo se je resno socialno delo. Ko se je ustavilo popolnoma delo, ko se je vse počistilo in posnažilo, se je volilo delavsko zaupništvo, delavstvo je pa prav iz vseh oddelkov stavilo svoje zahteve. Torej je minul v resnem delu. Organiziral se je štrajk. Sklenilo, da vse, kar se stori, mora vedeti in sklepati vse štrajkujoče delavstvo. Delavstvo je še enkrat preresetalo vse stavljene zahteve. Ni štrajkujočega delavca in ne delavke, ki bi ne vedel natančno, zakaj da se gre.

V sredo se je posvetovalo štrajkujoče delavstvo v Sostrem. Tvorniško vodstvo bi pa bilo menda rado videlo, da teče v sredo kri. Nagnalo je s silovito agitacijo nekaj delavcev iz tvorniških hiš na lesno skladišče, samo da razburi štrajkujoče delavstvo. Seveda, da delavstvo tega ni mirno trpelo. Delavke so brez strahu pred orožniki povedale neprostovoljnimi stavkokazom, kar jim je šlo. Bili so to prizori, ki morebiti niso bili vsi taki, kakor jih trpe zastareli paragrafi naših postav iz absolutistične dobe, a »fejst je bilo« pravijo delavke. Dekleta so ponujale stavkokazom šopke iz kopriv. Stavkokaze je to jezilo in v jezi so pričeli nekateri udrihati po delavkah. Ali je kaj čudnega, da so na to dekleta z blatom okrasile stavkokaze? Orožništvo je ohranilo mirno kri, dasi bi bilo lahko opustilo mahanje z bajoneti proti ženskam in suvanje s puškinimi kopiti. Na nekega Dingla so bile delavke osobito hude.

Mož je bil pri posvetovanju štrajkujočega delavstva, a je šel vseeno na lesno skladišče premetavati deske. Nanj se je delavstva najbolj jezilo. Ko je šel zvečer domov v spremstvu orožnikov, so ga spremljale do Dobrunj delavke, ki so cel dan kljub dežju ostale vztrajno na dežju pred tvornico na veliko jezo ravnatelja Foppa, ki se je kregal z orožniki, češ, zakaj da s silo ne nastopijo proti delavkam. Fopp bi bil menda rad videl, da bi

bili orožniki rabili orožje. Orožniki naj ga ovadijo radi razžaljenja straže, ker jih ne vzdržuje Fopp, marveč ljudstvo. Sam ni šel nihče kazit stavke, stavkarji so delali pod pritiskom ravnatelja, ki bi bil menda rad videl, da teče delav. kri. Z nepremišljenimi otročarijami naj Fopp ne razburja delavstva, ker je on odgovoren za vsako rabuko, ki bi nastala. Orožniki pa tudi niso zato tu, da poslušajo Foppove ukaze. Že v ponedeljek so se nam smilili orožniki, ko so jih škrici vodili in kazali, kje da naj stoje. Orožniki so sami dovolj inteligentni in znajo, kje naj stoje, da Flappu morebiti kdo tvornice ne odnese, kar je tako nemogoče, ker je pretežka in prevelika. — Delavstvo pa tudi ne more mirno gledati, da pritiska Fopp z odpovedjo stanovanj na delavce, ki stanujejo v tvorniških hišah. Odločno protestiramo, da bi dajal ukaze orožništvu Fopp, ki nima za to prav nobene pravice. Z Dinglom so imele delavke veliko šalo. Cele Dobrunje so se zbrale, se smejale in ploskale, ko je prišel Dingl v spremstvu orožnikov in delav domov. Spremljevanje Dingla iz tvornice domov ostane delavstvu v spominu. Delavstvo je zložilo o njem celo pesem, polno krepkega ljudskega robatega humolja, ki obsega celih sedem kitic in so zložile dekleta že napev zanjo in jo prepevajo.

V četrtek so bila dekleta že zjutraj ob 4. na nogah. Šle so na stražo, da ne razvijajo Foppovi delavci kake agitacije, a jo niso. Včerajšnji dan se je mirno štrajkalo. Delavsko večerno posvetovanje je vodil državni poslanec Gostinčar.

Štrajkujoče delavstvo goričanske, medvodske in obeh vevških papirnic je sklenilo soglasno, da je sedaj splošni štrajk skupen. Vevško in sorško papirno delavstvo vodi od zdaj boj skupno. Vojška se tudi brez skupnega sklepa ne bo končala.

Na Sorškem polju traja štrajk že cele štiri tedne. Delavstvo je pa še zdaj navdušeno, složno in še vedno tako srčno, kakor je bila oni dan, ko je pričelo štrajkati. Zaostalo pa glede na vztrajnost tudi ne bo vevško delavstvo.

Kdor more, naj podpira z darovi štrajkujoče delavstvo. Darove za štrajkujoče papirno delavstvo sprejema in izkaže tudi naše uredništvo.

Jubilejne dopisnice.

Povodom praznovanja šestdesetega leta slavnega vladanja Njegovega cesarskega in kraljevega Apostoličnega Veličanstva izdajo se jubilejne dopisnice, katere pridejo v promet z 18. avgustom 1908. Jubilejne dopisnice izdajo se v dveh vrstah, od katerih je določena jedna za splošni promet, medtem ko je namenjena druga samo okraju praške jubilejne razstave (okoliš praške trgovske in obrtne zbornice). Jedna stran dopisnice nosi v bakrotisku in temnorjavni barvi podobo Njegovega cesarskega in kraljevega Apostoličnega Veličanstva iz leta 1908. Na desni in levi strani podobe so slike dunajskega cesarskega dvorca in grada Schönbrunn, oziroma na dopisnicah, namenjenih praški jubilejni razstavi, slike grada Karlov-Tyn in Hradšina v Pragi. Prostori v štirih kotih imajo okraske z motivi iz avstrijskega grba. V šestkotnih vinjetah se nahajajo na obeh straneh spodnjega dela letne številke 1848 in 1908, na zgornjem robu pa v enakih vinjetah jedna lorovova vejica. Temelj slike obstoji iz jedne pisane vrste z besedilom: »Franciscus Josephus I. D. G. Imp. Austr. Rex Boh. Gal. Ill. etc. et Apost. Rex Hung.«

Za vtisnjeno 5 vin. znamko na drugi strani dopisnice se je vporabila slika 30 v. znamke sedanje emisije pisemskih znamk s podobo Njegovega cesarskega in kraljevega Apostoličnega Veličanstva iz leta 1848. Na dopisnicah, katere so namenjene spolšnemu prometu, nahaja se vrednostno znamenje v desnem zgornjem kotu, na levi strani pa napis: »Jubilejna dopisnica«. Jezikovna oprema teh dopisnic odgovarja oni navadnih dopisnic. Druge dopisnice

imajo vrednostno znamenje v sredini zgornjega roba in na desni in levi strani nadpis: »Jubilejna razstava v Pragi 1908, dopisnica« v češkem in nemškem jeziku. Tisk na tej strani je napravljen potom knjižgotiska in sicer v zeleni barvi.

Načrt za dopisnice napravil je profesor Koloman Moser, vrezal pa je podobe in slike bakrorez Ferdinand Schirubock.

Za podobo Njegovega Cesarskega in kraljevega Apost. Veličanstva iz leta 1908. služil je fotografični posnetek, katerega je pod vodstvom profesorja William Unger izvršila dvorna in državna tiskarna. Izdaja jubilejnih dopisnic se bo ustavila z 31. decembrom 1908. Razprodajna cena dopisnic znaša 15 vin. za komad. Zamenjava takih dopisnic ni dovoljena. — Od c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva.

Veliko zalogo absolutno zjamčenega pristnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: belo namizno vino 40—50 K, pinela ter fina desertna vina, kakor ital. rizling in beli burgundec od 50—60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1:20 K.

Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadrage in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča **Kmetijsko društvo v Vipavi.**

Slavn. občinstvu vljudno naznanjam, da sem svojo **na Glavnem trgu št. 21 se nahajajočo mlekarno** preselila na Francovo nabrežje poleg Ribjega trga.

V svesti si, da sem svoje dosedanje naročnike postregla točno in vestno ter z najboljšim, garantiranim pristnim mlekom, priporočam se tudi nadalje blagohotnosti z vljudno prošnjo, da me tudi v obližju novega stanovanja stanujoče občinstvo s cenjenimi naročili počašča, Velepoštovanjem

1944 3—3 **Fani Fabjan.**

Št. 3334.

Blagajničarka in ena prodajalka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri **Oton Homan-u v Radovljici.** 1978 3-2

Prava istrska vina

Zaradi preobite zaloge se dobijo od **Kmetijske vinske zadruge v Bujah** po nizki ceni od 56 litrov naprej 1967 2

bela vina liter po 26 h. fini teran liter po 21 h.

Ceniki in vzorci brezplačno na zahtevanje

Cantina sociale cooperativa Buje (Istria.)

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črelih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja 814 20—20 a

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanaajstorič) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIĆA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Razglas.

1985 3 2

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje v svrhu dobave potrebnih **desek, stebrov, obročev, koaks** in **premoga** za leto 1909, oziroma za leto 1910. **konkurenčno razpravo.**

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana s kolekom 1 K s pobotnico vadija, ki znaša 100% od zaslužka za leto 1909., vložene pri kaki c. kr. blagajni morajo se doposlati podpisani c. kr. tobačni tovarni najkasneje do 30. avgusta 1908. do 11. ure dopoldne.

Na vnani strani ovitka mora biti napis „Ponudba za dobavo ... k št. 3334/08. Za leto 1909 potrebovale se bodo sledeče množine:

100	kosov	4 m. dolgih	53 ^m / _m	debelih in	316 ^m / _m	širokih	mecsnovih	podbojev
500	"	4	"	"	316	"	"	mehkih
150	"	4	"	"	316	"	"	"
200	"	4	"	"	316	"	"	"
500	"	4	"	"	316	"	"	"
300	"	1:5	"	0:19 m	"	0:15 m	"	hrastovih pragov

10m³ robato obsekanih podlog različnih obsežnosti.

160.000 kosov leskovih majhnih obročev 2 1/2 m dolgih v butarah po 100 kosov.

800 kosov bukovih sodov a 2 hl.

200 " hrastovih " 1 "

700 meterskih stotov koaksa in

25.000 " premoga.

Množine potrebne za leto 1910., ki bodo primeroma iste kakor za leto 1909. naznanile se bodo event. ponudniku pred koncem leta 1909.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1908.

C. kr. tobačna tovarna.

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam od 1. — do 15. avgusta vso poletno obleko za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC 1326

Ljubljana, Mestni trg števil. 5.

POŠTARSTVO: Praga s menajntem: Graben 34, Mala vran, Most, ulica 17, Brdno, Brno, Opatka Lipa, Opatka Kamelica, Ruzovskij Smehov, Stilling, Ruz Hila, Plana, Svitar in Liberec.

Menajntes na Dunaji: I. Wollzeile 1, II. Taborska 4, III. Ungargasse 71 (sogai Rennweg), III. L. Wollzeile 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 58 a, VI. Gumpendorferstr. 28, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 139, IX. Alservstrasse 33, X. VII. Ungargasse 85 XIX. Döblinger Hauptstr. 33, XIX. Hauptstrasse 72.

Menajntesna delniška družba 46 150—175

MERCUR

Dunaj, I. Wollzeile 1. Akc. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.000.000

Najkvalitetnejši nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in donarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebranih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.